

Zapusty w DKP: smacznie i wesoło »9

W wileńskim hospicjum obchodzono Światowy Dzień Chorego »10

Litwa odgradza się od Białorusi »14-15

Pętla gier hazardowych na szyjach nieostrożnych graczy »18-19

Już nie wytyczne, a „rekomendacje”. Dwuznaczna gra wicemera względem polskich szkół

Fotomontaż Apolinary Klonowski, fot. Marian Paluszkiwicz

„Rodzice są przeciwni jakimkolwiek próbom wprowadzania litewskich klas w polskiej szkole” — podkreśla Krystyna Dzierżyńska, prezes „Macierzy Szkolnej”. Jednak to nie wszystkie pomysły wicemera stołecznego samorządu Arūnasa Šilerisa, który pod presją zmienił narrację. »2,12-13

Polska obala bezczelne kłamstwa Putina

»6-7

Ks. Grabowski: popiół zawsze był symbolem pokuty

»11

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

**Birbinių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44**

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt).

Zastępcy red. naczelny:
Brigita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedrojc, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Anna Pieszko, Antoni
Radczenko, Witold Janczyz,
Marian Paluszkiwicz — fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. +370 685 040 84),
kolport@kurierwileński.lt), Jolanta
Balkiewicz — reklama (tel. 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wilenski”

Druk: VšĮ „Vilnijos žodis”

Nakład: 3000 egz.

*Materialių niezamųwionych redakcija nie
zwraca. Zastrzega sobie prawo
do skracania i adiustacji tekstų.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelnikų zawarte w ich listach
nie zawsze sę zbieżne z opinią redakcji.*

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
**POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE**
im. Jana Olszewskiego

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrų
w ramach konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorų
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrų
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Nowy sposób walki z polskimi szkołami

Polskie szkoły na Litwie w ostatnich latach przeżywają fale restrykcji ze strony poszczególnych samorządų. Najpierw uderzono w polskie szkoły w rejonie trockim, tym roku w szkoły Wilna.

Wicemer Wilna Arūnas Šileris na początku lutego wystosował wobec szkų mniejszości narodowych kontrowersyjne wytyczne, które opisuje na 12-13 str. „Kuriera Wileńskiego” Anna Pieszko. Wskazane w wytycznych polecenia i wskaźniki — w tym tworzenie litewskich klas w szkołach polskich — jest tworzeniem konfliktu etnicznego na równym miejscu. Wśród wymaganych wskaźników pojawiły się też takie, jak wzrost o 10 proc. podchodzących do państwowego egzaminu z języka litewskiego czy o 5 proc. większa zdawalność.

Samorząd nie uwzględni, jak będą czuły się litewskie dzieci w szkołach, do których samorząd chce je przemocą wcielić. To jest pogwałcenie praw nie tylko szkų mniejszości narodowych, ale też praw ucznių litewskich.

Obecny samorząd nie wywiązuje się z obowiązków wobec litewskich ucznių i dlatego chce zdjąć z siebie odpowiedzialność, przymusem wcielając litewskich ucznių do szkų mniejszości narodowych. Po co? Bo w szkołach litewskich nie ma miejsc — a miejsc nie ma, ponieważ samorząd przeznaczył kosmiczne kwoty na inne niepriorytetowe wydatki, na przykład stadion narodowy, który po raz kolejny przechodzi indeksację, zmienia wykonawcų i jest,

w sensie finansowym, studnią bez dna.

Wicemer Šileris pod presją stwierdził, że te wytyczne — to tylko „rekomendacje”. W opinii redakcji w tych słowach kryje się podstęp. Samorząd nie wydał żadnego dokumentu przekwalifikującego owe wytyczne w rekomendacje, może więc wciąż z wykonywania wytycznych szkoły rozliczać, gdy przyjdzie czas na podejmowanie decyzji przydzielania środków finansowych dla szkų. Dodatkowo, rekomendacje również można stosować jako bat na niepotulnych — niewykonanie rekomendacji może być wykorzystane do zaniżania punktacji itp. Jedyнным prawdziwym wycofaniem się wicemera byłoby wyłącznie odwołanie tego dokumentu. ■

Opinia redakcji

Wojna Izraela z Hamasem oraz ataki Hutich zagrażają dla światowej gospodarki

Wojna między Izraelem i Hamasem w Strefie Gazy i ataki Huti w pobliżu Jemenu stanowią zagrożenie dla światowej gospodarki — ostrzegła w poniedziałek szefowa Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW) Kristalina Georgiewa.

Wojna w Strefie Gazy już sparaliżowała gospodarkę Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej — oznajmiła Georgiewa na szczy-

cie w Dubaju. „Obawiam się przede wszystkim długotrwałości tego konfliktu, bo jeśli będzie się on przedłużać, rośnie ryzyko przelania się go na inne tereny” — powiedziała.

„W chwili obecnej stwierdzamy, że istnieje ryzyko przelania się kryzysu na Kanał Sueski, czyli szlak morski kluczowy dla światowego handlu” — dodała, odnosząc się do ataków morskich przypusz-

czanych „z solidarności z Hamasem” przez jemeńskich rebeliantų Huti na Morzu Czerwonym i w Zatoce Adeńskiej.

Konferencja Narodų Zjednoczonych ds. Handlu i Rozwoju (UNCTAD) podała pod koniec stycznia, że ruch komercyjny Kanałem Sueskim spadł o ponad 40 proc. w ciągu dwóch poprzednich miesięcy. ■

PAP

Podziękowanie

W imieniu rektora i słuchaczy Polskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Wilnie wyrażamy niezmierną wdzięczność Pani Krystynie Zimińskiej, radnej miasta Wilna oraz Panu Markowi Kubiakowi, prezesowi oddziału ZPL miasta Wilna – za wydzielenie paczek żywnościowych wszystkim słuchaczom PUTW m. Wilna.

W Wilnie, na placu Tybetańskim mieszkańcy obchodzili święto Losar – czyli Tybetański Nowy Rok Fot. Žygimantas Gedvila, ELTA

Tusk: Filary wspólnego bezpieczeństwa – energetyka, żywność i obronność

Trzy filary naszego wspólnego bezpieczeństwa to energetyka, żywność i obronność – mówił w poniedziałek w Paryżu premier polskiego rządu Donald Tusk na wspólnej konferencji z prezydentem Francji Emmanuelem Macronem.

Przebywający w Paryżu szef polskiego rządu przypomniał maksymę z dzieła Alexandre'a Dumas: „Jeden za wszystkim, wszyscy za jednego”.

„To są słowa i to jest idea, to jest filozofia, która legła u podstaw Unii Europejskiej i NATO. To są słowa, które dobrze ilustrują ideę solidarności, która stała się fundamentem nowoczesnej Europy i najważniejszą wartością współczesnej Polski, moich rodaków” – podkreślił Tusk. „A to oznacza potrzebę bardzo praktycznych i zdeterminowanych działań na rzecz wspólnoty europejskiej, na rzecz Polski, Francji,

szczególnie w kontekście zagrożeń” – zaznaczył.

Jak mówił polski premier, słowo „bezpieczeństwo” jest dziś słowem-kluczem.

Przypomniał, że minęło już 10 lat, kiedy odwiedził większość europejskich stolic z propozycją unii energetycznej, czyli planu bezpieczeństwa dla Unii Europejskiej. „Dzisiaj mogę tylko powiedzieć, że energetyka, żywność i obronność – to są te trzy filary naszego wspólnego bezpieczeństwa i bardzo bym chciał, żeby Francja i Polska dalej współpracowały w sposób niezwykle intensywny” – podkreślił szef polskiego rządu.

„Mega plan dla bezpiecznej Europy, dla bezpieczeństwa europejskiego jest dzisiaj absolutnie potrzebny” – oświadczył Tusk.

Szef polskiego rządu dziękował Francji za inicjatywy dotyczące zwiększenia obronności poprzez inwestycje w przemysł obronny, a także za zaangażowanie na rzecz Ukrainy.

Z kolei prezydent Francji Emmanuel Macron powiedział, że Francja i Polska przygotowują się do otwarcia nowego rozdziału w ich relacjach i przygotowania nowego traktatu dwustronnego, który zastąpi ten z 1991 roku. ■

PAP

Imieniny

13 lutego

Beatrycze, Benigny, Gilberta, Grzegorza, Jakuba, Jordana, Juliana, Kastora, Katarzyny, Krystyny, Licyniusza, Martyniana, Maura, Pawła, Stefana, Toligniewa

14 lutego

Abrahama, Adolfa, Antoniny, Auksencjusza, Cyryla, Dionizji, Dobiesława, Flawiana, Florentyna, Konrada, Liliany, Metodego, Mikołaja, Modesta

Cytat dnia

„NATO nie może być sojuszem militarnym (działającym na zasadzie a'la carte w zależności od humoru prezydenta USA”
— powiedział szef unijnej dyplomacji Josep Borrell, komentując wypowiedź byłego prezydenta USA Donalda Trumpa na temat Sojuszu. Podczas sobotniego wiecu w Karolinie Południowej Donald Trump zagroził, że gdy ponownie zostanie prezydentem USA nie będzie chronił przed potencjalną rosyjską agresją krajów NATO, które nie wypełniają swoich zobowiązań finansowych wobec Sojuszu.

Liczba dnia

0,4 centa za kWh bez PVM — o tyle ma zmniejszyć się od kwietnia regulowana cena prądu na Litwie.

KORUPCJA Stepukonis z BaltCap zatrzymany

Litewskie organy ścigania zatrzymały i przesłuchały Šarūnasa Stepukonisa, byłego partnera spółki inwestycyjnej BaltCap Fund, pod zarzutem sprzeniewierzenia dziesiątek milionów euro, podał w poniedziałek portal informacyjny 15min, powołując się na źródła. Sąd zezwolił na aresztowanie na okres dwóch tygodni.

BIZNES Norian rozpycha się na Litwie: zatrudni 100 nowych specjalistów

Norweski dostawca usług biznesowych — księgowości i automatyzacji — Norian, planuje rozszerzyć swoją działalność w Wilnie. Firma zamierza zatrudnić co najmniej 100 nowych specjalistów w ciągu trzech lat. Obecnie poszukuje specjalistów ds. księgowości, płac i IT. Norian od prawie dwóch dekad zwiększa liczbę swoich pracowników na Litwie i dodaje zaawansowane rozwiązania automatyzacji do oferowanych usług. Większość zespołu w Wilnie obsługuje klientów skandynawskich i instytucje finansowe. Norian jest dostawcą rozwiązań w zakresie księgowości, płac i automatyzacji, obsługującym ponad 1,5 tysiąca biznesowych klientów. Firma zatrudnia łącznie 600 specjalistów w sześciu krajach. Centrum transakcji finansowych Norian na Litwie, utworzone w 2005 r., rozrosło się do 350 specjalistów, stając się największą jednostką firmy.

BIZNES Zarządca McDonald's największym gastro-płatnikiem

Premier Restaurants, zarządca restauracji McDonald's na Litwie, zapłacił w 2023 r. najwyższy podatek spośród firm gastronomicznych — 7,59 mln euro, co oznacza wzrost o 32 proc. w porównaniu z rokiem 2022. Drugie miejsce w rankingu pod względem płacenia podatków zajęła spółka Delano, łącząca sieć kawiarni samoobsługowych Delano, Savitarnos restoranai 12,

Seat & eat oraz pizzerię Can-Can Pizza, która zapłaciła 1,676 mln euro, czyli o 33 proc. mniej niż rok wcześniej. Amber Food, prowadząca m.in. Charlie Pizza, Manami, Sugamour oraz La Crepe, również znacznie zmniejszyła swoje wydatki podatkowe o prawie 43 proc., płacąc w sumie 1,57 mln euro w ubiegłym roku. Dane pochodzą od Państwowej Inspekcji Podatkowej (VMI).

PODATKI Lingė proponuje odroczyć opłaty za CO2

Mindaugas Lingė, konserwatysta i przewodniczący sejmowego Komitetu Budżetu i Finansów, zaproponował odroczenie podatku od emisji CO2 o pół roku w 2025 r., aby zrekompensować wzrost akcyzy na LPG. Lingė zasugerował, że opłata za emisję CO2 powinna wejść w życie dopiero od 1 lipca następnego roku. Według Lingė, odroczenie podatku byłoby bardziej korzystne dla konsumentów niż wysoka akcyza na LPG, która obowiązywała przez ostatnie miesiące.

BIZNES Ryanair szuka 250 pracowników

Firma Ryanair ogłosiła poszukiwanie 250 pracowników do swojej spółki zależnej zajmującej się naprawą i konserwacją samolotów na lotnisku w Kownie. Najbardziej poszukiwani są mechanicy i ślusarze. Ze względu na wzrost zamówień brakuje wykwalifikowanego personelu, a wojna na Ukrainie utrudnia rekrutację inżynierów lotniczych z tego kraju. Firma oferuje także starszym osobom możliwość

zdobycia kwalifikacji mechanika lotniczego. Obecnie firma zatrudnia 299 osób, a przychody w latach 2022-2023 wzrosły o 50 proc. do 14,9 mln euro.

ENERGIA Litwa przygotowuje plan na zielony wodór

W związku z rozwinięciem produkcji ekologicznego wodoru na Litwie, Ministerstwo Energetyki proponuje zwiększenie skali produkcji do 2030 r. Obecnie planuje się zainstalowanie 1 300 MW urządzeń do elektrolizy, produkcją 129 000 ton wodoru rocznie i wytwarzanie 41 proc. nawozu amonowego z zielonego wodoru. Do tej pory te liczby wynosiły odpowiednio 350 MW, 34 000 ton i 15 proc. Ponadto zielony wodór ma być wykorzystywany w transporcie publicznym, testowane będą projekty przetwarzania gazu w energię elektryczną, a także mają zostać wprowadzone ramy prawne i procedury dotyczące zielonego wodoru. Ministerstwo Energetyki przedstawiło także projekt wytycznych dotyczących rozwoju wodoru, który ma stworzyć ekosystem i infrastrukturę tego paliwa. Plan działania ma zostać przygotowany i przedłożony rządowi do 28 czerwca.

SEJM Debata na temat zrównania Rosjan i Białorusinów w sankcjach

W poniedziałek, 12 lutego, rozpoczęła się debata w Sejmie na temat przedłużenia krajowych sankcji wobec obywateli Rosji i Białorusi o kolejny rok. Rząd argumentuje, że konieczność przedłużenia sankcji wynika z trwającej wojny Rosji przeciwko Ukrainie. Działania Rosji mają negatywny wpływ na bezpieczeństwo Europy. Zgodnie z projektem, ograniczenia dla Rosjan i Białorusinów w wydawaniu wiz czy nabywaniu nieruchomości mają zostać przedłużone do 2 maja 2025 r. Ponadto proponuje się dodatkową ocenę ryzyka przy przyjeździe obywateli Białorusi z wizą Schengen.

Podjęto również działania mające na celu zabezpieczenie przed wzmożoną aktywnością białoruskich służb na Litwie. Jednak opinie polityków na temat zrównania sankcji dla Białorusinów z Rosjanami są podzielone, spekuluje się, że dla takiego kroku brakuje poparcia w Sejmie.

SEJM Rolnicy zmusili przyrzeć się postulatam

Sejm 12 lutego otworzył nadzwyczajne posiedzenie, aby rozpatrzyć żądania rolników. Na sesji zostaną przedstawione poprawki do ustawy o podatku akcyzowym, które proponują obniżenie akcyzy na gaz płynny (LPG) dla konsumentów domowych i przedsiębiorstw. Poprawki przewidują również przywrócenie zniżkowego oleju napędowego dla firm rolniczych i rolników. Rząd wnosi o pilne rozpatrzenie tych zmian, a ich przyjęcie spodziewane jest pod koniec tygodnia. Obniżka akcyzy może jednak oznaczać straty w wysokości kilkunastu milionów euro dla budżetu państwa. Ponadto, na porządku obrad znalazły się również wnioski dotyczące uchylecia immunitetu posłowi Remigijusowi Žemaitaitisowi oraz przedłużenia sankcji krajowych wobec obywateli Rosji i Białorusi, o czym również piszemy na stronach Kurier Ekspres.

KRYMINAŁ Hakerzy ukradli dane 20 tys. klientów

Hakerzy ujawnili dane 20 tys. klientów Ignitis ON, w tym imiona, nazwiska, adresy e-mail i tokeny uwierzytelniające użytkowników. Firma Ignitis zapewnia, że nie doszło do wycieku danych kont bankowych i kart płatniczych. Wszystkie punkty ładowania zostały odłączone, ale już zostały przywrócone. Ignitis informuje odpowiednie instytucje o incydencie. „Dane innych klientów usług Ignitis są bezpieczne, system usług ładowania Ignitis ON działa w chmurze jako usługa (SaaS),

więc nie ma żadnych interfejsów z inną infrastrukturą IT lub OT firmy” — twierdzi firma.

SEJM Žemaitaitis znów na ustach posłów

Prokurator Generalny Nida Grunskienė zwróciła się do Sejmu, aby uchylić immunitet poselski Remigijusowi Žemaitaitisowi. 12 lutego Sejm debatował na ten temat. Przewodnicząca Sejmu Viktorija Čmilytė-Nielsen przewiduje pierwszych decyzji bądź odrzucenia wniosku jeszcze w tym tygodniu. Prokuratura chce postawić mu zarzuty publicznego oczerniania, pogardy wobec grupy ludzi i podżegania do nienawiści wobec Żydów. Sejm planuje powołanie tymczasowej komisji śledczej w tej sprawie. Posłowie zarzuca się publikację antysemitycznych treści na Facebooku, w których przytaczał powiedzenie o „Żydzie, który spadł z drabiny, bierzcie dzieci kij i go dobijcie”, komentując wysadzenie przez Izrael szkoły w Palestynie, którą finansowała Unia Europejska. Dodał, że „nie dziwo, iż takie powiedzenia powstają”. Wcześniej Sąd Konstytucyjny (KT) wszczął postępowanie impeachmentowe przeciwko Žemaitaitisowi. Jeśli sąd stwierdzi naruszenie Konstytucji, parlament będzie musiał głosować nad unieważnieniem mandatu.

SZKOŁY Studniówkowe weekendy w Wilnie

Duża część szkół polskich w Wilnie obchodziła studniówkę 9 lutego. Część szkół taką okazję będzie miała 15 lutego, np. Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie.

Studniówkę za sobą mają m.in. Gimnazjum im. Sz. Konarskiego i Gimnazjum im. J. I. Kraszewskiego. W tym drugim zdjęcia gości, przyszłych i już faktycznych absolwentów wykonał Rafał Marcinkiewicz — to fotograf, który lekcje pobierał u wileńskiego fotografa Waldemara Dowejki (nauczyciela geografii w tejże szkole), zdobywał nagrody i wykonywał już zdjęcia m.in. do filmu „Fakir« W imieniu Rzeczypospolitej”.

ROSJA Mongolski polityk sugeruje historyczne prawo Mongolii do ziem rosyjskich

Po wywiadzie, w którym władca Rosji Władimir Putin historycznie uzasadniał rosyjską inwazję na Ukrainę, komentarza nie szczędził też jeden z mongolskich polityków, były premier Mongolii, Cachiagiyn Elbegdordż. Na Twitterze zamieścił mapy obrazujące zasięg Imperium Mongolskiego. Część ziem obecnej Federacji Rosyjskiej również znajduje się na terenie dawnego Imperium Mongolskiego. Skomentował te obrazy słowami „po gadaniu Putina, znalazłem historyczną mapę Mongolii. Spokojnie. Jesteśmy pokojowym i wolnym narodem” — prześmiewczo napisał na platformie X (daw. Twitter) Elbegdordż. W podobnym duchu zaczęły sypać się także memy internetowe — np. mem odnoszący się do historii Śródziemia, świata powieści „Władca Pierścieni”. Gdy Carlson Tucker rozpoczyna wywiad słowami „Panie Sauronie (władca Mordoru, krainy ciemności — przyp. red.), dlaczego zaatakował pan Gondor?”. Pada odpowiedź: „Widzisz, Tucker, aby w pełni zrozumieć historię Saurona, musimy zrozumieć Morgotha (stworzyciel Saurona — przyp. red.). Chciałbym oprowadzić cię po historii Pierwszej Ery. Mam nadzieję, że czytałeś Ainnuidale”.

Str. opr. Apolinary Klonowski na podst. BNS, inf. wł., mat. pras.; Fot. Andrius Ufartas, Marius Morkevicius, ELTA; a.klonowski@kurierwileński.lt

Polska obala kłamstwa Putina. Laurinavičius: „To jest operacja służb specjalnych”

Antoni Radczenko

Analitik Marius Laurinavičius uważa, że celem wywiadu amerykańskiego dziennikarza nie była sama rozmowa, tylko wsparcie Donalda Trumpa w czasie kampanii prezydenckiej.

Prezydent Rosji Władimir Putin w ubiegłym tygodniu udzielił wywiadu byłemu komentatorowi stacji Fox NEWS, Tuckerowi Carlsonowi, który specjalnie przybył w tym celu do Moskwy. Była sekretarz stanu USA, Hillary Clinton, nazwała Tuckera „pożytecznym idiotą”.

„NIC NOWEGO”

Ukraiński wywiad poinformował, że cały ten wywiad był częścią operacji rosyjskich służb specjalnych. „To nie mogła być specjalna operacja. Oczywiście mamy do czynienia z narzędziem wpływu. Mamy do czynienia z psychologiczno-informacyjną operacją. To jest rosyjska operacja, ponieważ celem dotarcia był wolny świat. Świat Zachodu. Niczego nowego się nie dowiedzieliśmy. Na Ukrainie mamy takie określenie »miejski wariat«. Widzimy, jak ten geopolityczny wariat opowiada jakieś niedorzeczności o prawie międzynarodowym, historii oraz decyduje, który naród ma prawo do życia, a które nie” — oświadczył przedstawiciel ukraińskiego wywiadu, Andrij Jusow.

Litewski analitik ds. bezpieczeństwa i polityki wschodniej, Marius Laurinavičius, zgadza się ze służbą wywiadowczą Ukrainy, że mamy do czynienia z precyzyjnie zaplanowaną akcją rosyjskich służb specjalnych.

— To jest ewidentny przykład tego, co robią rosyjskie służby od wielu dziesięcioleci. Takie operacje były przeprowadzane nie tylko w naszych czasach, ale również za

MSZ RP wydało oświadczenie dotyczące kłamstw, które zastosował Władimir Putin w wywiadzie z Tuckerem Carlsonem.

„Przywykliśmy do paranoicznych, pseudohistorycznych uzasadnień agresji Rosji na Ukrainę” — powiedział Radosław Sikorski **Fot. Konrad Laskowski/MSZ**

czasów ZSRS. Ostatnio widzieliśmy sprawę niemieckiego dziennikarza Huberta Seipela. Ktoś nazywał go „pożytecznym idiotą”, ktoś „niezależnym ekspertem”. Okazało się, że Rosja zapłaciła mu 600 tys. euro. W tym przypadku również jestem przekonany w tym, że mamy do czynienia z tym samym — ocenia ekspert w rozmowie z „Kurierem Wileńskim”.

WZMOCNIENIE TRUMPA

Celem spotkania, uważa nasz rozmówca, nie była sama rozmowa.

— Kiedy spojrzymy na całą podróż Carlsona, to podstawowym celem nie był wywiad z Putinem. Celem było wsparcie w kampanii prezydenckiej Donalda Trumpa. To jest szeroko zakrojona operacja rosyjskich służb, której celem jest pomoc w zwycięstwie dla Trumpa. Nie chodziło nawet o zmniejszenie zachodniej pomocy Ukrainie (aczkolwiek, gdyby to się udało, to nie mieliby nic przeciwko), tylko

konsolidacja wokół Trumpa pro-rosyjsko nastawionych republikanów. Ci ludzie niekoniecznie nawet są zwolennikami Rosji, to jest ta część społeczeństwa, która po prostu stoi na stanowisku, że nie trzeba przeszkadzać Rosji i wtrącać się jej sprawy — podkreśla Marius Laurinavičius.

Donald Trump podczas sobotniego wiecu w Karolinie Południowej oświadczył, że nie będzie bronił państw NATO, które nie wywiązują się ze swych zobowiązań finansowych względem Sojuszu Północno-Atlantyckiego. „Jeden z prezydentów dużego kraju zapytał mnie: »No cóż, proszę pana, jeśli nie zapłacimy i zostaniemy zaatakowani przez Rosję, czy będzie pan nas chronił?«. Odpowiedziałem: »Nie, nie będę was chronił. Właściwie zachęcałbym ich (Rosję), żeby zrobili z wami, co chcą. Musisz zapłacić” — oświadczył swym zwolennikom były prezydent Stanów Zjednoczonych.

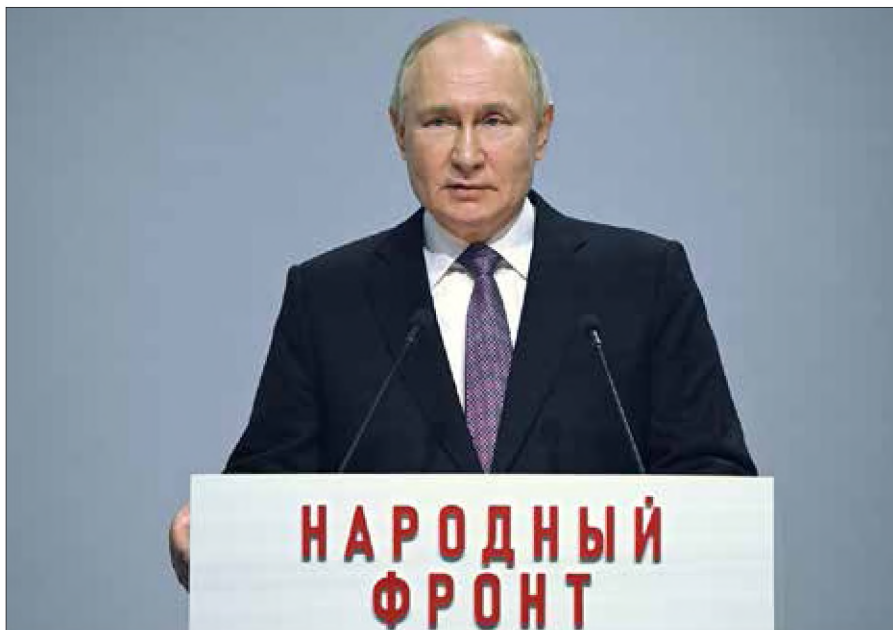
6.>>

Na słowa Trumpa natychmiast zareagował Biały Dom. „Zachęcanie do inwazji morderczych reżimów na naszych najbliższych sojuszników jest przerażające i bezsensowne” — skomentował sprawę rzecznik prasowy Andrew Bates. Powiedział także: „Zamiast wzywać do wojny i promować chaos, prezydent Biden będzie nadal wspierać amerykańskie przywództwo”. Sekretarz generalny NATO Jens Stoltenberg również odniósł się do słów byłego prezydenta, twierdząc, że takie słowa podważają bezpieczeństwo całego sojuszu. „Każdy atak na NATO spotka się z jednolitą i zdecydowaną odpowiedzią” — zapewnił w specjalnym oświadczeniu.

10 KŁAMSTW PUTINA

Putin w rozmowie z Carlsonem wielokrotnie poruszał tematy historyczne. Między innymi oskarżał Polskę o rozpętanie II wojny światowej. „Nie pierwszy raz rosyjski dyktator Władimir Putin obwinia napadniętą 17 września 1939 r. przez ZSRR Polskę o wybuch II wojny światowej. Przywykliśmy też do paranoicznych, pseudohistorycznych uzasadnień agresji Rosji na Ukrainę w 2022 r. Szokujące jest tylko to, że tym razem ułatwia to amerykański dziennikarz” — skomentował słowa prezydenta Rosji szef polskiej dyplomacji, Radosław Sikorski.

MSZ RP wydało też specjalne oświadczenie, w której wskazało na 10 fałszywych tez historycznych, które padły z ust rosyjskiego przywódcy. „II RP odrzuciła żądania Hitlera, a także propozycję sojuszu polsko-niemieckiego wymierzonego w ZSRR. To hitlerowskie Niemcy i władze sowieckie 23 sierpnia 1939 r. podpisały porozumienie przeciwko Polsce (tzw. pakt Ribbentrop-Mołotow), które umożliwiło Niemcom przeprowadzenie agresji na Polskę 1 września 1939 r. Rosja sowiecka i hitlerowskie Niemcy zgodnie współpracowały do czerwca 1941 r.” — podano w oświadczeniu.

■ Putin oskarżył Polskę o rozpętanie II wojny światowej Fot. EPA-ELTA

Polskie MSZ odniosło się też do serwowanej przez Putina idei, że Ukrainę stworzyli bolszewicy. „Współczesna Ukraina jako państwo powstała dzięki ukraińskiemu ruchowi narodowemu. Bolszewicy jej nie stworzyli, a jedynie podbili część jej terytorium, czyniąc z niej jedną z radzieckich republik. Ukraina powstała dzięki woli samych Ukraińców. (...) Proces samookreślenia się Ukraińców jako odrębnej grupy etnicznej odbywał się równoległe z analogicznymi procesami zachodzącymi w XIX-wiecznej Europie. Nikt sztucznie nie

»wymyślił« narodu ukraińskiego” — można przeczytać w dokumencie.

Amerykański dziennik „The Washington Post” określił wywiad Carlsona jako największy przejaw propagandy w historii. „Carlson jest mądry, a jego cele są jasne. Chętnie będzie współpracował z Putinem, aby utrzymać fałszywy przekaz o Ukrainie, osłabić Bidena i wzmocnić Trumpa. Ich wspólny wysiłek może stać się najbardziej wpływowym i toksycznym przejawem propagandy, jaki kiedykolwiek stworzono” — napisano w artykule. ■

■ Rys. Władysław Mickiewicz

Striptiz... pod witrażem!

Aleksander Borowik

W wileńskich podziemiach z XIX w. doszło do niecodziennego odkrycia, ale nie archeologicznego. Nowość jest rodzaju pikantnego. Intymnego.

SPACEROWAŁ RAZ SOBIE PROFESOR...

Otóż pewien profesor, wiedziony sentymentalnymi wspomnieniami, przechadzał się po starówce. Przechodził też obok słynnej w jego czasach knajpy „Laumė”, gdzie z kolegami-studentami wesoło spędzał czas pozawykładowy. Do słowa mówiąc — i ja tam byłem, miód wino piłem... Chciał wejść do dawnego przybytku rozpusty, ale stanął jak wryty!

PRZYBYTEK ROZPUSTY!

Teraz był tam... prawdziwy night striptiz club. Tamtejszy portier (w stosownym kitlu) uprzejmie poinformował, że pracują od godz. 18 i trzaskały drzwiami.

„Tam znajduje się witraż »Trys mūzos« (pol. Trzy muzy) autorstwa Kazysa Morkūnasa. To jedna z najpiękniejszych kobiecych interpretacji!” — opowiadał później rozemocjonowany Žydrūnas Mirinavičius, profesor wileńskiej akademii sztuki.

UNIKATOWE DZIEŁO

Unikatowość tego wyjątkowego dzieła polega na tym, że witraże taką techniką nie są już wykonywane. Lapidarnie mówiąc, jest to kombinacja szklanych, kolorowych brył wtopionych w betonowy szkielet. „Dzieło jest bardzo efemeryczne (przelotne, przemijające — od autora), z falującymi rytmicznie wprost w przestrzeni, długowłosymi niewiastami!” — zachwycał się Žydrūnas Mirinavičius.

Z CZYM TO „SIĘ JE”

Dla niewtajemniczonych — oto garść encyklopedycznej informacji o witrażach. Witraż to ozdobne wypełnienie okna, wykonane z kawał-

ków kolorowego szkła, wprawianych w ołowiane ramki, a które to są osadzone między żelaznymi sztabami. Ramki stanowią kontur rysunku, kreskowanego na szkłe lub malowane na nim przezroczystymi farbami. Witraże stosowano głównie w budownictwie sakralnym. Technika witrażu znana była w starożytności, jednak została rozpowszechniona od wczesnego średniowiecza, a najbardziej rozwinęła się w sztuce gotyckiej. Renesans witrażownictwa nastąpił na przełomie wieków XIX i XX.

WARTOŚĆ TEGO DZIEŁA?

Nie do wycenienia. Bo — pomijając szerokie wywody, zaznaczyć „tylko” trzeba, że taka mozolna i bardzo kosztowna technika wykonania wielotonowego witraża na Litwie była stosowana przez bardzo krótki okres. Podobno tylko w USA i Niemczech są tego rodzaju pracownie. „Na Litwie tego rodzaju witraży można policzyć na palcach obu rąk...” — mówił rozanielony docent.

SZEF STRIPTIZ-CHATY MOŻE DOSTAĆ ZAWAŁU...

„Trzy muzy” mają ponad 50 lat i mogą już być wpisane do rejestru obiektów chronionych przez państwo. Na tę wiadomość zawału serca chyba może dostać właściciel klubu striptizowego, gdzie roznegliżowane kobiety bardzo seksownie prezentują się na tle szklanych piękności. Bo albo witraż będzie wycięty z muru (co jest bardzo wątpliwe ze względu na skomplikowane prace i kłopot ze znalezieniem miejsca przyszłej ekspozycji), albo część pomieszczenia ze szklanymi kobietami będzie oddana do publicznego wejrzenia — i to za darmo!

A na razie to witrażowe чудо czeka jednak na klientów z kasą i ciekącą śliną podniecenia...

MOJA SKROMNA RADA

Na miejscu szefa oazy rozpusty umieściłbym stosowną tabliczkę i... podniósł cenę wejściówki. Ba, bo czegoś takiego w Wilnie — ze świecą czy latarką nie uświadczysz! ■

„Trys mūzos” — arcydzieło witrażowe Kazysa Morkūnasa powstałe w 1974 roku — zostało odnalezione na terenie klubu nocnego w Wilnie

Fot. Facebook/ @vilniausdailesakademija

Zapusty w wileńskim DKP: było smacznie, wesoło, tradycyjnie

10 lutego w Domu Kultury Polskiej w Wilnie odbyły się tradycyjne zapusty. Stoły uginały się pod smakołykami, parkiet dudnił od tańców a ściany drżały od śpiewu aż do świtu. W tradycyjnej imprezie wzięło udział ok. 250 osób z całej Wileńszczyzny.

Honorata Adamowicz

— W Domu Kultury Polskiej od ponad dwóch dekad odżywają co roku barwne, radosne i tradycyjne obchody zapustów. Zabawa zapustowa odbywa się przed Wielkim Postem, będąc okazją do hucznej zabawy przed okresem refleksji i wstrzemięźliwości. Restauracja „Pan Tadeusz” zapewnia rozkosz dla zmysłów. Stoły tym razem więc uginały się od tradycyjnych polskich smakołyków — pączków i faworków — po różnorodne mięsa, tworząc ucztę dla podniebienia — w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” ocenia koordynatorka projektów kulturalnych DKP, Bożena Mieżonis.

DKP zapusty organizuje już od ponad 20 lat, wykluczając okres pandemii. Chętnych do zabawy nigdy nie brakuje.

— Zapusty w DKP w Wilnie to nie tylko uczta kulinarna. To także świętowanie polskiej muzyki i tańca. W tym roku akompaniował do zabawy zespół Relax, a program uświetnił koncert Zespołu Tańca Ludowego „Perła”, przedstawiając zapustową tematykę. Anna Adamowicz, znana jako Ciotka Franukowa, wprowadziła gości w świat zapustowych tradycji. Zapusty w DKP to wydarzenie, które nie tylko celebruje polską kulturę, ale także jest symbolem żywotności i przetrwania tradycji wileńskich i polskich. To wydarzenie zawsze się cieszy dużą frekwencją — zaznacza Bożena Mieżonis.

W holu ustawiono stoiska z tradycyjnymi smakołykami. Był też stolik wiejski, gdzie można było się spróbować samogonu, zagryzając litewskim chlebem ze smalcem, słoninką, szczypior-

Anna Adamowicz, znana jako Ciotka Franukowa, wprowadziła gości w świat zapustowych tradycji **Fot. organizatorzy**

kiem. Goście na sali byli w różnym wieku, sporo było młodzieży.

Starsi ludzie mawiali, że zapusty trzeba świętować koniecznie, bo ci, którzy tego nie robią, w ciągu całego roku nie mogą obronić się od nieszczęść. A jeżeli na zapustach ktoś się dobrze nie zabawi, to przez cały rok będzie smutny. W DKP wszyscy dobrze się bawili aż do białego rana przy lubianych polskich przebojach, które na żywo wykonał zespół Extra. Ci, którzy byli na zapustach w DKP, mają więc zapewniony dobry humor na cały rok.

Zapusty zaczynają się w dniu Trzech Króli a kończą we wtorek przed Środą Popielcową, która oznacza początek Wielkiego Postu i oczekiwania na święta Wielkanocy. Zapusty, czyli inaczej karnawał, to okres wszelkiego rodzaju zabaw, widowisk, uczt czy przebieranek.

Jest to tradycja ludowa polegająca na wspólnej zabawie i spędzaniu czasu w jak najlepszej atmosferze.

„Na zapustach w DKP jesteśmy już chyba szósty raz. Z każdym rokiem przychodzimy z coraz większym towarzystwem. A co tu mówić, tak jak zawsze było smacznie, wesoło, tradycyjnie. Muzyka jest wspaniała, nogi same idą do tańca” — opowiadała Stanisława.

Romuald z żoną na zapusty do DKP po raz pierwszy przyjechał spod Kowna. „Jesteśmy tutaj po raz pierwszy, ale na pewno nie ostatni. Żona lubi bawić się, tańczyć, a ja... zjeść. A tutaj można smacznie zjeść i dobrze pobawić się, więc jesteśmy bardzo zadowoleni. Na początku wahaliśmy się, czy jechać, ale nie żałuję” — powiedział Romuald. ■

„Nie jest dobrze, by człowiek był sam”. Światowy Dzień Chorego w wileńskim hospicjum

Anna Pieszko

W niedzielę, 11 lutego, w Hospicjum bł. ks. Michała Sopoćki w Wilnie obchodzono Światowy Dzień Chorego. Choć w hospicyjnej rzeczywistości dzień chorego jest obchodzony tak naprawdę nieustannie, jednak data ta przypomina również o innym ważnym wydarzeniu – w tym dniu w 2009 r. zainaugurowano działalność placówki, która powstała dzięki polskiej siostrze zakonnej Michaeli Rak.

„Bliskość pełna współczucia i czułości to pierwsza forma opieki nad chorym” – na wartość bliskiej relacji z osobą cierpiącą wskazał papież Franciszek w orędziu z okazji przypadającego 11 lutego 32. Światowego Dnia Chorego. Ta wartość nierozdzielnie wpleciona jest w codzienność Hospicjum bł. ks. Michała Sopoćki w Wilnie. Towarzyszenie choremu jest tu ściśle związane z dzieleniem się troską, czułością, modlitwą.

11 lutego chorych i społeczność hospicjum odwiedzili ambasador Polski na Litwie Konstanty Radziwiłł oraz dyrektor Instytutu Polskiego w Wilnie Dorota Mamaj.

„To jest niezwykle ważne, że Światowy Dzień Chorego obchodzimy w wileńskim hospicjum – to pokazuje istotę tego dnia. Traktujmy Państwo każdego człowieka jako zasługującego na szacunek, którego życie jest święte tak długo, dopóki trwa. Dziękuję wszystkim, którzy tu są i wspierają wileńskie hospicjum” – powiedział ambasador Konstanty Radziwiłł, podkreślając wagę każdego życia ludzkiego, znaczenie zachowania szacunku i poszanowania godności człowieka bez względu na jego „przydatność”.

Mszę św. dla zgromadzonych pacjentów i ich bliskich, pracowników i wolontariuszy celebrował kapelan hospicjum, dominikanin o. Sławomir Brzozecki. Liturgię uświetniła swym śpiewem schola z parafii pw. św. Józefa w wileńskim Zameczku.

***

Światowy Dzień Chorego został ustanowiony przez papieża Jana Pawła II w dniu 13 maja 1992 r. Już od

„Traktujmy Państwo każdego człowieka jako zasługującego na szacunek, którego życie jest święte tak długo, dopóki trwa” – mówił ambasador RP na Litwie Konstanty Radziwiłł

ponad 30 lat obchodzony jest co roku w dniu 11 lutego, w liturgiczne wspomnienie Najświętszej Marii Panny z Lourdes. To okazja do wyrażenia empatii i wsparcia, okazania pomocy dla tych, którzy cierpią fizycznie, duchowo lub emocjonalnie.

Tegoroczny Światowy XXXII Dzień Chorego obchodzony był pod hasłem: „Nie jest dobrze, by człowiek

był sam”. Papież Franciszek w swoim orędziu podkreślił konieczność leczenia chorego poprzez leczenie relacji z rodziną, przyjaciółmi, pracownikami służby zdrowia oraz z samym sobą. Zaznaczył, że bliskość stanowi cenny balsam oferujący wsparcie i pocieszenie tym, którzy doświadczają cierpienia. ■

Fot. Marian Paluszkiewicz

Liturgię uświetniła swym śpiewem schola z parafii pw. św. Józefa w wileńskim Zameczku

Ks. Mirosław Grabowski: Popiół zawsze był i jest symbolem skruchy, pokuty

Honorata Adamowicz

— W środę popielcową rozpoczyna się Wielki Post. Według starej tradycji właśnie w tym dniu święci się popiół. Popiół ten uzyskuje się ze spalonych, zeszlórocznych palm wielkanocnych. I właśnie tym popiołem ksiądz posypuje głowy wiernych i mówi: „Prochem jesteś i w proch się obrócisz” albo „Nawracajcie się i wiercie w Ewangelię”. Środa popielcowa to jest początek Wielkiego Postu, kiedy człowiek duchowo przygotowuje się do tego okresu, aby przeżyć ten post z wiarą i z Bogiem — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” ks. Mirosław Grabowski, proboszcz parafii św. Rafała Archaniola w Wilnie.

Środa popielcowa rozpoczyna okres czterdziestodniowego przygotowania do największej chrześcijańskiej uroczystości — świąt Wielkiej Nocy. Wielki Post trwa do początku liturgii Mszy Wieczery Pańskiej sprawowanej w Wielki Czwartek.

— Popiół zawsze był i jest symbolem skruchy, pokuty. Bo nawet w Starym Testamencie w kilku miejscach jest wskazane, że wszystko, co jest związane z pokutą, jest związane z popiołem. W środę popielcową wszystkich obowiązuje post ścisły, polegający na powstrzymaniu się od potraw mięsnych oraz na ograniczeniu jedzenia. Tego dnia możemy zjeść trzy posiłki. Dwa posiłki to chleb i woda, a tylko jeden z nich może być do syta, ale bez mięsa — wyjaśnia ks. Mirosław Grabowski.

KOLOR FIOLETOWY W LITURGII I POSTANOWIENIA NA POST

Od środy popielcowej obowiązuje w liturgii kolor fioletowy, w kościołach rzadziej odzywają się dzwony i organy. Kościół zakazuje w tym czasie hucznych zabaw i

W najbliższą środę, 14 lutego, Popielec. Przez symboliczny gest posypania naszych głów popiołem w czasie Mszy św. wkroczymy w okres Wielkiego Postu.

Popiołem ksiądz posypuje głowy wiernych i mówi: „Prochem jesteś i w proch się obrócisz” albo „Nawracajcie się i wiercie w Ewangelię” **Fot. M. P.**

nakłada obowiązek postu: w środę popielcową i Wielki Piątek post ścisły, to znaczy trzy posiłki dziennie. Wstrzeźliwość od potraw mięsnych obowiązuje wszystkich od 14. roku życia, natomiast post ilościowy obowiązuje od 18. do 60. roku życia.

— W środę popielcową każdy chrześcijanin powinien przyjść do kościoła i zrobić sobie jakieś postanowienie. Wielu w czasie postu obiecuje, że nie będzie piło alkoholu, inni obiecują, że nie będą palili papierosów, jeszcze inni, że nie będą przeklinać — to takie najbardziej powszechne wyrzeczenia, ale tych postanowień jest naprawdę bardzo dużo. W czasie Wielkiego Postu najlepiej jest wyrzec się z tego, co najbardziej nam przeszkadza w byciu blisko Boga — podkreśla ks. Mirosław Grabowski.

ZNACZENIE POPIOŁU

Popiół zawsze był symbolem pokuty, oczyszczenia i tego, że

życie na ziemi przemija. Symbolika popiołu często jest cytowana w Biblii. Wspomnijmy na przykład Abrahama, który zwraca się do Boga tymi słowami: „Pozwól, o Panie, że jeszcze ośmielę się mówić do Ciebie, choć jestem pyłem i prochem.” (Księga Rodzaju 18,27) lub Hioba, który mówi: „gwałtownie do błota On mnie wrzucił, podobny jestem do pyłu i piasku.” (Księga Hioba 30,19).

W Piśmie Świętym znajduje się wiele fragmentów, w których popiół jest przedstawiany jako symbol pokuty. Popiół był używany do manifestacji bólu i skruchy. W starożytnej Grecji ludzie posypywali głowy popiołem, aby opłakiwać śmierć ukochanej osoby. Na Bliskim Wschodzie w okresie starożytnym, aby okazać kondolencje lub skruchę, posypywano głowę popiołem, siadało się lub tarzało się w popiele. ■

„Propozycja wprowadzenia litewskich klas w polskiej szkole jest absurdalna”

Anna Pieszko

„Rodzice są przeciwni jakimkolwiek próbom wprowadzania litewskich klas w polskiej szkole” — w rozmowie z naszym dziennikiem podkreśla Krystyna Dzierżyńska, prezes Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”.

Pomysł m.in. pojawienia się klas z litewskim językiem nauczania w szkołach mniejszości narodowych wyszedł od wicemera stołecznego samorządu Arūnasa Šilerisa.

ZADANIA DLA SZKÓŁ

Jak już pisaliśmy (KW, „Nielitewskim szkołom Wilna — niewykonalne zadania od wicemera”, 1 lutego br.), w styczniu wicemer rozesłał do wszystkich wileńskich szkół wytyczne dotyczące ich pracy na bieżący rok. Zadania te dla dyrekcji placówek ogólnokształcących zgodnie z procedurą określa mer, jednak w tym roku urzędowe pismo z wytycznymi i spodziewanymi rezultatami zostało podpisane przez wicemera Arūnasa Šilerisa. W ocenie dyrektorów szkół, niektóre nakreślone zadania są nieprzemysłane, co gorsza, nie do zrealizowania, ponieważ pozostają w sprzeczności z rządowymi dokumentami.

Zadanie nr 1 dla wileńskich szkół to rosnący dobrostan emocjonalny uczniów, nauczycieli i rodziców, którego wskaźnikiem ma być co najmniej 80-procentowe zaangażowanie nauczycieli, 70-proc. — rodziców i 60-proc. — uczniów w badania oraz wzrost satysfakcji.

Kolejne zadanie dla szkół przedszkoli i klas początkowych dotyczy poprawy umiejętności czytania, osiągnięć językowych i edukacyjnych. Spodziewanym wskaźnikiem jest czytanie po litewsku przez co najmniej 1 godz. dziennie i zwiększenie motywacji do czytania wśród kilkulatków. W klasach 5—8 ma wzrosnąć motywacja i umiejętności.

Szkoły nauczające po litewsku muszą też zadbać o sformowanie grup nauki języków obcych UE (francuski, niemiecki, hiszpański, angielski). Wskaźnikiem wykonania tego zadania ma być przynajmniej częściowo wdrożona możliwość zmiany drugiego języka obcego na język UE w szóstej (albo piątej) i dziewiątej klasie.

Osobne zadania, które wywołały oburzenie i sprzeciw rodziców, zostały sformułowane dla szkół mniejszości narodowych. W ramach poprawy umiejętności czytania, osiągnięć językowych i osiągnięć w nauce dyrektorzy progimnazjów, gimnazjów, szkół podstawowych muszą zwiększyć liczbę lekcji języka litewskiego o co najmniej dwie lekcje tygodniowo. Wskaźnikiem dla dyrekcji gimnazjów jest wzrost o co najmniej 10 proc. odsetka uczniów, którzy zdecydowali się przystąpić do państwowej matury z języka litewskiego, oraz spadek o co najmniej 5 proc. odsetka uczniów, którzy nie zdali egzaminu maturalnego z języka litewskiego.

Dodatkowy pożądaný cel dla dyrektorów placówek prowadzących kształcenie w języku mniejszości na-

rodowych to otwarcie klas, w których kształcenie odbywa się w języku litewskim, z możliwością nauki języka ojczystego. Wskaźnik — utworzenie co najmniej jednej klasy pierwszej, w której nauczanie według opisanego powyżej modelu rozpoczyna się 1 września 2024 r.

DZIERŻYŃSKA: POTRZEBNE KONSTRUKTYWNE PROPOZYCJE

— Uważamy, że propozycje wicemera Wilna Arūnasa Šilerisa są niepotrzebne, zwłaszcza jeśli chodzi o wprowadzenie do polskich szkół klas z litewskim językiem nauczania. To jest po prostu absurdalne. Jeżeli jakiś rodzic, niezależnie od jego narodowości, dojdzie do wniosku, że chce kształcić dziecko po litewsku, to w Wilnie naprawdę nie brakuje szkół z litewskim językiem nauczania i w każdej chwili to dziecko może do takiej szkoły oddać — komentuje Krystyna Dzierżyńska.

Jak wskazuje, jakość nauczania języka litewskiego w szkołach polskich jest na dobrym poziomie.

13.>>

Wicemer próbował wywierać nacisk na społeczność Szkoły Podstawowej w Kolonii Wileńskiej Fot. Marian Paluszkiwicz

12.>>

— Byłaby na jeszcze lepszym, gdyby ministerstwo, osoby, które przygotowują programy, wsłuchały się w to, co mówią nasi lituanie: przede wszystkim potrzebna jest odpowiednia metodyka nauczania, dostosowane podręczniki, przygotowani nauczyciele. Dopiero wtedy dziecko uczące się w polskiej szkole może opanować język litewski na dobrym poziomie — argumentuje.

Jak dodaje, szkoły mniejszości narodowych liczą na konstruktywne propozycje, a nie szkodliwe pomysły, które sięją destrukcję.

— Co to znaczy, że dyrektor ma obowiązek coś tam poprawić na ileś procentów i zapewnić, by poziom na egzaminach też wzrósł. Każda szkoła działa w tym kierunku, żeby możliwie najwięcej uczniów zgłaszało się na państwowy egzamin z języka litewskiego, gdyż świadomość tego, że jest to przepustka na uczelnie wyższe, powoduje, że nikt nie rezygnuje ze składania języka litewskiego. To, jak pójdzie uczniowi na egzaminie, zależy od tego, o czym mówiłam wcześniej. Musi być zapewniony odpowiedni program nauczania i to zaczynając już od klasy pierwszej. Muszą być zapewnione odpowiednie podręczniki, musi być nauczyciel. Wtedy uczniowie na pewno sobie poradzą — wymienia Krystyna Dzierżyńska.

PIETKIEWICZ: WICEMER PRZEKROCZYŁ PEŁNOMOCNICTWA

Posłanka Beata Pietkiewicz z sejmowej komisji oświaty i nauki propozycje wicemera ocenia jako pochopne i nieprzemyślane.

— Mam wrażenie, że wicemer nie zapoznał się dokładnie z sytuacją szkół mniejszości narodowych, stąd jego pochopne, nieprzemyślane propozycje. Sądzę, że proponując dodatkowe lekcje języka litewskiego, przekroczył on swe pełnomocnictwa, ponieważ tygodniowa liczba godzin jest ustalana na poziomie ministerstwa. Z drugiej zaś strony, co zrobił samorząd, żeby polepszyć jakość nauczania litewskiego w szkołach mniejszości narodowych? — zwraca uwagę Beata Pietkiewicz.

Zauważa też, że stawiając zadanie zwiększenia liczby uczniów przystę-

Każda szkoła działa w tym kierunku, żeby możliwie najwięcej uczniów zgłaszało się na państwowy egzamin z języka litewskiego **Fot. Marian Paluszkiwicz**

pujących do państwowego egzaminu z języka litewskiego, wicemer narusza wolność wyboru ucznia.

— Ponadto propozycja wprowadzenia litewskich klas w polskich szkołach, moim zdaniem, nie ma sensu — przecież w Wilnie nie brakuje szkół litewskich i rodzice sami mogą zdecydować, do jakiej szkoły, polskiej czy litewskiej, oddać swoje dziecko. Tak naprawdę, trzeba się zastanowić, czy to rozporządzenie ma moc prawną. Czy pracodawca ma prawo nakładać na szkoły takie zadania, które nie są wymienione w rozporządzeniu ministra? Musieliby się nad tym zastanowić prawnicy, a dyrektorzy mogliby się odwołać do sądu — uważa posłanka.

PRÓBA WYWARCIA PRESJI NA SZKOLE

2 lutego wicemer Wilna Arūnas Šileris odwiedził Szkołę Podstawową w Kolonii Wileńskiej, gdzie nauczanie odbywa się w językach polskim i rosyjskim. Podczas spotkania z przedstawicielami społeczności szkolnej zaproponował, by pojawiła się w niej także klasa litewska. Wywołało to niepokój i oburzenie rodziców, którzy podkreślali, że nie ma tu możliwości otwarcia pierwszej litewskiej klasy. Ponadto obok jest szkoła z litewskim językiem nauczania. Wicemer nie spodziewał się, że na spotkanie przy-

będą do szkoły radne wileńskiego samorządu Edyta Tamošiūnaitė i Krystyna Zimińska z AWPL-ZChR, a także dziennikarze.

— Wicemer zachowywał się bardzo arogancko. Kazał nam wyjść, powiedział, że nie będzie rozmawiał w naszej obecności. Odpowiedziałśmy, że jesteśmy przedstawicielkami samorządu, czyli założycielami szkoły i mamy prawo uczestniczyć w rozmowie. W reakcji na to Šileris postanowił wyjść i nie kontynuować spotkania z przedstawicielami szkoły — relacjonuje Krystyna Zimińska.

8 lutego wicemer zaprosił dyrektorów wileńskich szkół mniejszości narodowych do samorządu. Podczas spotkania wycofał się z rygorystycznego nakazu przestrzegania zadań, tłumacząc, że mają one charakter rekomendacji.

— Teraz wszystko zależy od postawy dyrektorów, od tego, jak rozumieją szkołę polską. Jeżeli będziemy się stosowali do zaleceń każdego polityka, który ma swoje cele, a nie będziemy myśleli o szkole polskiej jako takiej, to będziemy rozmieniać się na drobne. Naczelną zasadą Hipokratesa było: „Nie szkodzić“. W szkole tak samo. Jeżeli będę uważał, że coś jest szkodliwe dla mojej szkoły, po prostu nie będę tego robił — podkreśla Adam Błaszkiwicz, dyrektor Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie. ■

Litwa odgradza się od Białorusi: zamknięcie kolejnych przejść granicznych

Litwa z uwagi na własne bezpieczeństwo chce zmniejszyć potoki ludzkie migrujące z i do Białorusi. Mają być zamknięte kolejne dwa przejścia oraz zmniejszona liczba kursujących autobusów między Wilnem a Mińskiem.

Komisja Bezpieczeństwa Narodowego (lit. Nacionalinio saugumo komisja, NSK) po ubiegłotygodniowym posiedzeniu zaproponowała rządowi zamknięcie dwóch przejść na granicy z Białorusią – w Ławaryszkach i Rajgrodzie. Oba przejścia mają przestać działać od 1 marca. „Było kilka przyczyn, ale podstawowa polega na tym, że poziom infrastruktury na różnych przejściach jest bardzo zróżnicowany. Dlatego jest to robione w celu większej koncentracji narzędzi i techniki. Poza tym na przejściu w Ławaryszkach nie ma odpowiednich parkingów dla ciężarówek, to w znaczny sposób obciąża nasze drogi oraz utrudnia pracę funkcjonariuszy” – wyjaśnił na konferencji prasowej szef komisji Vilmantas Vitkauskas.

DWA PRZEJŚCIA GRANICZNE, ROWERZYŚCI I PIESI

Vilmantas Vitkauskas dodał, że proponowane inicjatywy mają jednocześnie zmniejszyć liczbę przyjeżdżających na Litwę Białorusinów oraz ograniczyć wyjazdy obywateli Litwy na Białoruś. „Widzimy, że na przejściu w Ławaryszkach najmniej zmniejszył się ruch przez granicę obywateli Litwy, dlatego nie chcemy, aby był wykorzystywany przez naszych obywateli do wyjazdu na Białoruś. Na przejściu w Rajgrodzie ruch naszych obywateli zmniejszył się znacząco, ale wzrosła liczba Białorusinów przekraczających granicę” – podkreślił przedstawiciel rządu.

Poza tym jest planowany zakaz przekraczania granicy z Białorusią dla rowerzystów i pieszych na wszystkich przejściach granicznych.

Straż Graniczna oświadczyła, że zamknięcie dwóch przejść

Na izolacji Białorusinów wygrają tylko Putin i Łukaszenka – oświadczyła Svetlana Cichanouska **Fot. Dainius Labutis, ELTA**

granicznych częściowo rozwiąże problem z brakiem pracowników. „Z powodu geopolitycznej sytuacji i białoruskich ataków liczba funkcjonariuszy ma się zwiększyć. To jest już zaplanowane, dlatego te wszystkie zasoby ludzkie będą efektywnie zagospodarowane” – wytłumaczył dla agencji informacyjnej ELTA rzecznik prasowy Straży Granicznej Gedrius Mišutis.

Obecnie na przejściach granicznych w Ławaryszkach i Rajgrodzie pracuje ok. 100 pograniczników.

LIKWIDACJA POŁĄCZEŃ WILNO-MIŃSK

Komisja Bezpieczeństwa Narodowego zaproponowała też zmniejszenie o 50 proc. liczby połączeń autobusowych między Wilnem a Mińskiem. W tym przypadku nie proponuje się działań natychmiastowych. „To nie sta-

nie się 1 marca. To będzie proces stopniowy. W ciągu dwóch miesięcy być może uda się zmniejszyć o jedną trzecią” – oświadczył na konferencji Vitkauskas.

Jego zdaniem ten krok jest potrzebny przede wszystkim ze względu na bezpieczeństwo obywateli Litwy. „W pierwszej kolejności mówimy o bezpieczeństwie obywateli Litwy. Widzimy, że ta praca edukacyjna, którą wykonujemy od kilku miesięcy, jest niewystarczająca. Potoki ludzkie, które przekraczają granicę, są dosyć duże. Musimy więc ograniczyć dostęp do Litwy. Właśnie rejsy do Białorusi były jednym z naszych celów, poprzez które chcielibyśmy zmniejszyć dostępność. W ten sposób chcemy też ograniczyć wyjazdy naszych obywateli do państw niekoleżeńskich” – tłumaczył kilka dni po posiedzeniu na antenie LRT szef komisji.

14.>>

MSZ od wielu miesięcy odradza obywatelom Litwy podróżowania do Białorusi. Resort ostrzegał, że obywatele naszego kraju mogą być nielegalnie zatrzymywani pod sfiingowanymi zarzutami i nakłanianiani do współpracy z białoruskim wywiadem.

STANOWISKO MERÓW

Merowie rejonów, gdzie mają być zamknięte przejścia, mają pewne zastrzeżenia do proponowanego rozwiązania.

Mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz oświadczył, że nie widzi dużego problemu w samym zamknięciu przejścia w Ławaryszkach. Jest jednak ważny czynnik ludzki. „Musimy zrozumieć, że terytoria przygraniczne są powiązane również poprzez więzy rodzinne. Krewni naszych obywateli, z tych lub innych przyczyn historycznych, mieszkają w różnych miejscach. Mamy osoby, które jadą nie na zakupy, tylko do rodziny. Do osób starszych. Musimy zapewnić, aby te ograniczenia nie były abso-

lutne. Musimy zapewnić naszym obywatelom podtrzymywania więzów rodzinnych” – powiedział Duchniewicz w rozmowie z ELTA. Dodał, że osobiście jest przeciwnikiem „turystyki zakupowej” i takie zjawisko trzeba na wszelkie sposoby ograniczać.

Z kolei mer Druskenik zaznaczył, w rozmowie z ELTA, że zamknięcie przejścia granicznego w Rajgrodzie może mieć negatywny wpływ na lokalną gospodarkę. „Jesteśmy kurortem otwartym dla wszystkich. Nie wtrącamy się w sprawy geopolityczne i kwestie bezpieczeństwa. To nie jest nasza funkcja i nasz poziom. My jesteśmy za tym, aby do nas mogli przyjechać na wypoczynek i leczenie wszyscy chętni. Wszyscy, którzy są dobrze wobec nas nastawieni. A ci, którzy nie są dobrze nastawieni, to nimi muszą zająć się służby” – podkreślił Ričardas Malinauskas.

OPOZYCJA PROTESTUJE

Pomysł z zamknięciem przejść granicznych nie spodobał się białoruskiej opozycji. „Zamknięcie

Vilmantas Vitkauskas dodał, że proponowane inicjatywy mają jednocześnie zmniejszyć liczbę przyjeżdżających na Litwę Białorusinów oraz ograniczyć wyjazdy obywateli Litwy na Białoruś. Jego zdaniem ten krok jest potrzebny przede wszystkim ze względu na bezpieczeństwo obywateli Litwy.

przejść najbardziej dotknie Białorusinów, którzy są przeciwnikami reżimu Łukaszenki i popierają Ukrainę. Nie warto stawiać żelaznej kurtyny. Na izolacji Białorusinów wygrają tylko Putin i Łukaszenka” – oświadczyła Swiatlana Cichanouska.

Z danych Straży Granicznej wynika, że w 2023 r. granica z Białorusią została przekroczona 3,9 mln razy. O 25 proc. więcej niż w roku 2022. 66 proc. osób przekraczających granicę są to obywatele Białorusi. ■

Opr. Antoni Radczenko

■ Litwa z uwagi na własne bezpieczeństwo chce zmniejszyć potoki ludzkie migrujące z i do Białorusi Fot. Marian Paluszkiwicz

„Litwo, Ojczyzno moja...”: słowa, wokół których narosło wiele nieporozumień

Justyna Giedrojc

190 lat temu w Paryżu ukazało się pierwsze wydanie „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza. Nie wszyscy wówczas zrozumieli wielkość dzieła, a wydanie nie cieszyło się dużym zainteresowaniem czytelników.

APOSTROFA, KTÓRA DOTYCHCZAS BUDZI ZDZIWIENIE

„Pan Tadeusz” ukazał się w 1834 r. w Paryżu. Poemat nie od razu został odebrany z aplauzem, posypały się słowa krytyki. Apostrofa, którą zaczyna się „Pan Tadeusz” budziła zdziwienie już wśród współczesnych Mickiewiczowi czytelników. Wiele nieporozumień narosło wokół słów „Litwo, Ojczyzno moja...”.

„Raził ich prowincjonalizm. Nawet Zygmunt Krasiński, choć przez matkę spokrewniony z Radziwiłłami, i miła mu była pamięć o Wielkim Księstwie, pokpiwał obruszony (...). Cóż powiedzieć o dzisiejszych odbiorcach, często pozbawionych historycznej pamięci, dla tylu z nich początek eposu wydaje się dziwaczny i niezrozumiały (...). Niektórzy narodowcy czują się obrażeni. A tak... Polscy podejrzewają czasem, że z polskością Mickiewicza było nie całkiem wyraźnie – jakże to, powiadają, narodową epopeję rozpoczynać od zwrotu do Litwy? Natomiast niektórzy narodowcy litewscy myślą, że na początku eposu poeta złożył deklarację narodową i złoścą się na »odszczepieńca« Mickiewicza, który napisał to po polsku (...)” – pisał w książce „O Adamie Mickiewiczu niekonwencjonalnie, od Wilna po Nowy Jork” Jerzy Surwiło, wileński dziennikarz, autor wielu publikacji o tematyce mickiewiczowskiej.

PRZEDSTAWIAŁ SIĘ W PARYŻU, ŻE JEST LITWINEM

Stanisław Cat-Mackiewicz, wybitny publicysta (przed II wojną światową w Wilnie redagował dziennik

„Słowo”) tak pisał o „litewskości” Mickiewicza: „W czasach niewoli poetą przemawiającym w imieniu całej Polski jest Adam Mickiewicz, syn Ziemi Nowogródzkiej, wychowanek Uniwersytetu Wileńskiego, nauczyciel w Kownie. »Litwo, Ojczyzno moja...« – pisze z największą tęsknotą do swojej ziemi (...). Mickiewiczowi, gdy przedstawiał się w Paryżu, że jest Litwinem, do głowy nawet przyjść nie mogło, że to znaczy: nie jestem Polakiem. Wprost przeciwnie. Przez podkreślenie, że jest Litwinem, Mickiewicz tylko chciał powiedzieć, że jest najlepszym, najbardziej patriotycznym rodzajem Polaka, najbardziej Polskę kochającym i najmniej z niewolą pogodzonego. Istotnie, wilnianie w tym okresie zarzucali warszawiakom zbytnią wobec Moskali usługowość i ustępliwość. Wyraz Litwin nabrał w tym okresie znaczenie Polaka o nieprzejednanym patriotyzmie (...)”.

KORONARZE I LITWINI

– Politycznych emigrantów z terenów polskich oraz z terenów dawnego Księstwa Litewskiego, którzy po

upadku powstania listopadowego osiedli w Paryżu było około 10 tys. Pierwsi mianowali siebie koroniarzami, zaś ci, którzy pochodzili z terenów litewskich – Litwinami. Czyli byli oni wszyscy obywatelami jednego państwa – Rzeczypospolitej Obojga Narodów, ale dzielił się na koroniarzy – nie Polaków – i Litwinów. W wielu dokumentach, pamiętnikach Mickiewicza często nazywano Litwinem. Słowacki mając na myśli Mickiewicza, pisał, że ktoś „Litwina wywołał na pojedynkę” – opowiada w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Alicja Dzisiejcz, kustoszka Muzeum Adama Mickiewicza.

W roku bieżącym przypada jeszcze jedna ważna data nawiązująca do „Pana Tadeusza”.

– Dokładnie przed 100 laty został on przetłumaczony na język litewski. W roku 1924 w Kownie, dwaj autorzy, nic o tym nie wiedząc, postanowili przetłumaczyć utwór Mickiewicza na język litewski. Byli to Konstantinas Šakenis i Antanas Valaitis – dodaje Alicja Dzisiejcz.

Tej tematyce zostanie poświęcona jedna ze Śród Literackich. ■

Elwiro Andriolli pozostaje autorem najbardziej znanych i dotąd najpopularniejszych ilustracji do „Pana Tadeusza” Fot. Marian Paluszkiwicz

List od Czytelników: „Adam Błaszkwicz jest wychowankiem śp. Gabriela Mincewicza”

Nie cichną dyskusje i komentarze na temat Plebiscytu „Polak roku 2023”, który organizuje dziennik polski na Litwie „Kurier Wileński”. Komentarze są różne, bardzo niejednoznaczne, po prostu „różnobarwne”, jak cała nasza Wileńszczyzna. Z jednej strony pozytywnie oceniające osoby nominowane i sam konkurs, z drugiej zaś strony ostro krytykujące, wręcz oskarżające.

W każdym razie — w naszym polskim środowisku jest wielkie poruszenie na temat wspomnianego plebiscytu. Mnie osobiście to nie dziwi, bo każdego roku zalewa fala krytyki: a to nie ten (ta) został wytypowany, a to nie w taki sposób trzeba głosować (zmienić regulamin!), a to część artystyczna nie taka, a to przemówienia przydługie, a to dzień gali wybrano nieodpowiedni itp., itd.

Jak mówi przysłowie: „Jeszcze się taki nie urodził, żeby wszystkim dogodził”. Tegoroczny konkurs wcale nie był pod tym względem wyjątkiem. Ale to bardzo cieszy, że tak aktywnie czytelnicy „Kuriera Wileńskiego” i komentatorzy internetowi się wypowiadają, są nieobojętni i współuczestniczący w życiu społecznym. Oby było czytelników i oceniaczy!

PIERWSZY LAUREAT PLEBISCYTU — MINCEWICZ

Taką ciekawostką jest, że pierwszy Laureat Konkursu „Kuriera Wileńskiego” „Polak Roku 1998”, śp. Jan Gabriel Mincewicz był naszym Nauczycielem, gdy uczyliśmy się w szkole średniej Nr 26 (dzisiaj gimnazjum im. Józefa Ignacego Kraszewskiego w Wilnie).

Jaki jest Jego dorobek dla społeczeństwa obywatelskiego Litwy (np. był posłem na Sejm Litwy przez trzy kadencje, europosłem i długoletnim wicemercerem rej. wileńskiego) wszyscy pamiętają i zostały zapisane na kartach historii politycznej Litwy.

Natomiast jeszcze większe znaczenie miała działalność śp. Jana Gabriela Mincewicza na niwie kultury — założyciel i kierownik Reprezenta-

Pogratulować Laureatowi i Finalistom przyszli koledzy i koleżanki ze szkolnych ławek (większość osób na zdjęciu) **Fot. Apolinary Klonowski**

cyjnego Zespołu Pieśni i Tańca „Wileńszczyzna”, oświaty polskiej, a także edukacji religijnej, konkurs „Ciebie, Boże wysławiamy” i inne. To jest Jego działalność z ostatnich dziesięcioleci, z czasów demokratycznego ustroju na Litwie, a przecież była też wytężona, prowadzona w tajny sposób praca w czasie „budowania komunizmu”.

DZIAŁALNOŚĆ RELIGIJNA W CZASACH ATEIZMU

Pracując jako nauczyciel muzyki, prowadząc chór i zespoły szkolne, klub melomanów i inne obowiązkowe czynności, prowadził nielegalnie (o jakich jeszcze można było myśleć w czasie ateizmu!) kółka wychowania religijnego „Świt” i „Promień”, był przewodnikiem po Drogach Krzyżowych Kalwarii, bo kaplice przez władze sowieckie były wysadzone w powietrze.

O tej działalności Śp. Jana Gabriela Mincewicza polecam przeczytać w książce „Pod prąd”, wydanej w Wilnie w 2015 r. Są to wspomnienia uczestników tamtych wydarzeń, bardzo zresztą ciekawe.

Laureat pucharu „Polak Roku 2023” Adam Błaszkwicz jest właśnie uczniem wybitnego Nauczyciela, jakim był śp. Jan Gabriel Mincewicz i pierwszego Zdobywcy Pucharu. Jest Jego godnym naśladowcą, nauczy-

cielem nowych pokoleń — co widać było, ponieważ

CIESZY DOCENIENIE MŁODZIEŻY I HARCERZY

Adamowi Błaszkwiczowi gratulowała rodzina, ale też wychowankowie, w tym harcerze. Niektórzy z nich już teraz są aktywnymi i kompetentnymi animatorami życia społecznego Polaków na Litwie. Wśród harcerzy powinszowania Laureatowi składali także wnuczka Maja i wnuk Benjamin — rośnie godna zmiana pokoleń.

Napawa radością i nadzieją, że w osobie Łukasza Kamińskiego jest doceniona działalność młodzieży, harcerzy.

Bo jak zauważyła prezes harcerzy Litwy, harcmistrzyni Alina Ewelina Kieżun, gratulując Laureatowi nagrody, że pan Adam Błaszkwicz jest ich przykładem i autorytetem.

Właśnie to musi cieszyć najbardziej, że już następne pokolenia też podążają śladami swoich mistrzów i autorytetów.

Oby ich było jak najwięcej! I autorytetów, i naśladowców! ■

Czytelnicy, wychowankowie śp. Jana Gabriela Mincewicza, jednoklasiści Adama Błaszkwicza: Lilia, Jadwiga, Genowefa, Józef, Maria
Śródtytuły od redakcji

Pętle gier hazardowych na szyjach nieostrożnych graczy

„Tato, dlaczego tak mamie, nam zrobiłeś?!” — zawołała płacząca córka. „To są przecież nasze wspólne długi. Tak już, córeczko, wyszło...” — odpowiedział czule ojciec.

Aleksander Borowik

W Sejmie trwają prace nad nowelizacją ustawy o grach hazardowych, która proponuje niemal całkowity zakaz jej reklamy.

NIE BĘDZIE REKLAMY W TV I INTERNECIE?

Mindaugas Lingė, pomysłodawca projektu nowelizacji, przewodniczący Komisji Budżetu i Finansów Sejmiku RL, twierdzi, że jeśli przygotowane przez niego poprawki do ustawy zostaną zatwierdzone, nie będziemy już widzieć reklam firm hazardowych w telewizji czy Internecie:

„Wyjątek dotyczyłby jedynie szyldów reklamowych umieszczanych w domach gier hazardowych lub na samych stronach internetowych, na których uprawia się gry hazardowe online”.

Na Litwie reklamowanie gier hazardowych jest już zabronione, z wyjątkiem nazw, znaków towarowych i rodzajów gier hazardowych organizowanych przez firmy je organizujące.

UZALEŻNIENIE JAK OD ALKOHOLU CZY TYTONIU

Jego zdaniem nadszedł już najwyższy czas, aby dać wyraźny znak, że hazard stwarza takie samo ryzyko uzależnienia jak alkohol i tytoń, dlatego regulacje dotyczące reklam powinny być co do zasady takie same.

„To nie będzie łatwa dyskusja. Będzie dużo paniki, że jest w ten sposób niszczone sport i media. Jednak, jeśli chodzi o losy ludzi, które często kończą się cichymi samobójstwami, każdy głos parlamentarzysty powinien uwzględnić społeczne wartości” — tak tłumaczył dzienni-

■ Hazard stwarza takie samo ryzyko uzależnienia jak alkohol czy tytoń

karzom pomysłodawca poskromienia reklamy gier hazardowych.

CZĘŚCIOWO ZAKAZANA, ALE NADAL TOLEROWANA...

Paradoks – chociaż reklama hazardu na Litwie jest objęta ograniczeniami, to nazwy firm, które je organizują, nadal można zobaczyć w komercyjnych kanałach telewizyjnych lub portalach internetowych.

Część mieszkańców uważa, że nawet taka reklama może mieć negatywny wpływ na społeczeństwo.

Tymczasem Litewskie Stowarzyszenie Biznesu Hazardowego zwraca uwagę, że regulacje dotyczące tej branży na Litwie są już jednymi z najsurowszych w Europie.

Jak wiadomo Šarūnas Stepukonis, były menadżer spółki BaltCap, która budowała stadion narodowy w Wilnie, mógł ponieść wielomilionowe straty poprzez swoją nieodpowiedzialną grę w kasynach.

W grudniu ub. r. wileński sąd rejonowy zajął majątek byłego menadżera firmy.

19.>>

Jak w innych krajach?

Reklama gier hazardowych jest zabroniona: na Łotwie (z wyjątkiem miejsc, w których organizowane są gry hazardowe); w Estonii (reklama dozwolona tylko na stronach organizatorów, w miejscach organizowania gier hazardowych, na statkach wycieczkowych, w samolotach), Włochy i Hiszpania zakazały sponsorowania wydarzeń i klubów sportowych; w Belgii (za wyjątkiem loterii, reklamy na obiektach sportowych oraz sponsorowania drużyn sportowych); w Polsce reklama jest dopuszczalna, jeśli jest prowadzona bezpośrednio w ośrodku gier lub punkcie przyjmowania zakładów wzajemnych. W Internecie możliwa jest reklama prowadzona za pośrednictwem strony internetowej.

18.>>

Po ukazaniu się tej historii zaczęto zastanawiać się, czy warto powrócić do tematu reklamy hazardu.

GŁOSY ZNANYCH OSÓB

W branży gier hazardowych panuje przekonanie, że głosy znanych osób uatrakcyjniają ich reklamę. Stąd często po otwarciu tej czy innej witryny internetowej, trzeba słuchać głosów prezentujących nazwy firm hazardowych przed uruchomieniem np. pożądanego filmu.

„Tutaj mamy paradoks sprawy prawnej. Reklama hazardu jest zabroniona, ale firmy, które czerpią z niej zysk, nie oszczędzają inwestycji w prezentację nazw firm hazardowych i — co najważniejsze — w rodzaju ich gier” — mówi prawnik Andrius Kristapavičius.

„ZOBACZ, ILE ZAROBILEM!”

„Tato, dlaczego tak mamie, nam zrobiliście?” — zawołała płacząca córka.

„To są przecież nasze wspólne długi. Tak już, córeczko, wyszło...” — odpowiedział czule ojciec.

A zaczynało się wszystko niewinnie, jeżeli tak można było powiedzieć, o „wesołych” powrotach Darka do domu. Często późnym wieczorem, a jeszcze częściej — nocą. Z mocnym odorem alkoholu, ale i z pękającą portmonetką. „Przepraszam, kochana, długo grałem... Ale zobacz, ile zarobiłem!” — gruby plik banknotów w rękach rozradowanego męża osuszały zapłakane oczy żony.

Janka pracowała jako nauczycielka. I choć miała pełny etat z dodatkowymi lekcjami i przyjmowała w domu uczniów na korepetycje, to nie mogła nawet w połowie utrzymać domu wraz z potrzebami szybko dorastających córek.

Jej mąż, oficer służb mundurowych, dobrze zarabiał, ale o wiele więcej przynosił do domu ze swego „hobby” — gry w karty i ruletkę. Kochał swoją żonę, ale lubił chyba jeszcze bardziej swój hazard, jak i „dziewczynki” — „moje ptuszki” — jak je nazywał.

„KRUTOJ” DAREK

W karty na pieniądze grał jeszcze w szkole. Lubiał szpanować forszą

przed koleżankami i kolegami — jak filmowy ojciec chrzestny. Prowadził ich do słynnej restauracji w hotelu Lietuva, gdzie późnymi wieczorami śpiewał Stasys Povilaitis. Dobre żarcie jechało karawanem, a alkohol łał się rzeką. A za wszystko płacił „krutoj” Darek.

Szły lata, szła samotnie spać żona, która już nie tylko wybaczała mężowi jego nocne życie, ale nawet i sama zachęcała do zarobków z hazardu. Mieli dobrze. Dobre jedzenie, dobre ubrania. Żona już nie dawała korepetycji, a córki nie żałowały sobie na modne ciuchy.

Jednak przez ostatnie miesiące Darek wracał późno i rozłoszczony. „Przegrałem. Cholera, znowu przegrałem!” — wściekły tak mocno bił pięściami w drzwi, że aż Janka bała się o swoje życie...

IRONICZNY SMAK DAWNEGO „ZASTAW SIĘ, A POSTAW SIĘ!”

Pewnego dnia poprosił ją o podpisanie dokumentów o pożyczkę. „Pod zastaw naszego domu?!” — przeraziła się.

„Wszystko będzie dobrze, kochana. Szybko spłacę dług. Odegram się! Poza tym mam już obiecany stopień i premię” — mówił na wesoło do „swojej Janeczki” Darek, w którego oczach już iskrzył zdradliwy podstęp.

Niezadługo Janka musiała podpisać inne papiery. Tym razem rozdane, z solenną obietnicą, że „to

tylko na niby”, bo chodzi o przejęcie mieszkania umierającej wdowy i bardzo dobry zarobek.

PĘTLA „PTUSZKI”

Tymczasem Darek się ożenił. I tym razem wcale nie „na niby”. Nowa żona, dawna „ptuszka”, a rozrzutna jak diabli, chciała dalej żyć na szeroką nogę. Zaciśnęła na jego szyi kolejną pętlę.

Kolejną, bo wisiał na nim już karciany dług (całe „szczęście”, że połowa...), a doszły problemy w pracy. Dalej mocno pił, to go z pracy w końcu wywalili. Co prawda, bardzo łagodnie... Mundur służbowy musiał zrzucić, ale dali mu kitel portiera. Było wstyd zawieszać płaszcze dawnych kolegów, ale on przecież zawsze był mocny nie tylko w gębie, ale i w czubie.

OCHRONIARZEM W... KREDYTOWYM BANKU

Dawni koledzy po kieliszku załatwili mu służbową, wcześniejszą emeryturę mundurową — ponad 600 euro.

Co prawda bank kredytowy zabierał mu połowę, ale że posturę zawsze miał postawną (czarny pas karate i wyrobione mięśnie kulturysty), to urządził się na ochroniarza.

Paradoksalnie, ale w tym samym banku! Gdzie też, ale już nie paradoksalnie, zabierano mu część wypłaty...

Fot. Pixabay.com

Firmy nie oszczędzają inwestycji w prezentację nazw spółek hazardowych i w rodzaju ich gier

Walentynki – święto, które ma tyle samo zwolenników, co przeciwników

Honorata Adamowicz

Dla naszych młodych rozmówców dzień zakochanych to najbardziej romantyczny dzień w roku, ten dzień chcą spędzić razem z ukochaną osobą. Wielu też naszych rozmówców mówi o komercyjnym charakterze tego święta i presji, jaką czują w tym dniu od ukochanej osoby. Dla innych zaś walentynki to święto nie tylko dla zakochanych, ale przede wszystkim dzień, który dobrze możemy spędzić z bliskimi.

NA ŚWIĘTO DO PARYŻA

Estrela ma 17 lat i dla niej 14 lutego to jeden z najpiękniejszych dni.

— To piękne święto! W tym roku w walentynki z moim chłopakiem spotkamy się w Paryżu. To taki prezent z okazji walentynek. Nie mogę się doczekać. W szkole będzie z tej okazji dyskoteka; wisi tam też od tygodnia poczta, gdzie można wysłać walentynki — opowiada o swoich planach Estrela.

Kolejna nasza rozmówczyni 19-letnia Monika mówi, że także będzie w tym roku obchodzić dzień zakochanych.

— Już mam prezent dla swojego chłopaka, ale nie powiem co. Mamy zamówioną kolację we włoskiej restauracji „St. Valentino”. Ten dzień spędzimy tylko we dwoje. Myślę, że dla każdej zakochanej osoby ten dzień jest ważny — opowiada Monika.

„ZWYKŁA KOMERCJA”

Nie wszyscy są tak pozytywnie nastawieni. Dla niektórych 14 lutego to zwykły dzień, a dla handlowców, jak mówią, to dzień, kiedy można zarobić.

— Dla mnie to żadne święto. Jeżeli kogoś kochasz, to przecież kochasz przez cały czas, a nie tylko 14 lutego. Jeżeli chcę powiedzieć żonie, że ją kocham, to przecież nie muszę czekać dnia zakochanych. Mnie osobiście

Walentynki mają swoją stałą datę w kalendarzu i co roku obchodzimy je 14 lutego. To święto, które ma tyle samo zwolenników co przeciwników.

■ Dla wielu dzień zakochanych to najbardziej romantyczny dzień w roku Fot. M. P.

i wielu moich kolegów denerwują te czerwone serduszka na każdym kroku. To zwykła komercja. Po prostu ludzie robią na tym pieniądze. Oczywiście, że tego dnia kupię żonie czekoladę, żeby nie burczała — powiedział 38-letni Daniel.

Dla niektórych naszych rozmówców walentynki, to święto nie tylko dla zakochanych.

— 14 lutego spędzę z mamą, nie dlatego, że nie mam drugiej połówki. Mam przyjaciela, ale raczej nie obchodzimy tego święta. Spotkam się z mamą, pójdziemy na „shopping”, a potem na kawę. Walentynki zawsze spędzam z przyjaciółkami czy mamą. Dla mnie to zwykły dzień, który można spędzić w miłym towarzystwie — opowiada 23-letnia Sabina.

Kolejna nasza rozmówczyni także dzień zakochanych spędzi w towarzystwie trzech sióstr.

— Tego dnia spotykamy się z siostrami u mnie w domu. Mamy taką śmieszna tradycję, że 14 lutego robimy sobie pyszną kolację, pijemy szampana i rozmawiamy aż do rana. A kto powiedział, że walentynki są

tylko dla zakochanych? — z uśmiechem pyta 31-letnia Rita.

KIMBYŁ ŚW. WALENTY?

Jak podają źródła, Walenty z wykształcenia był lekarzem, z powołania duchownym. Żył w III w. w Cesarstwie Rzymskim za panowania Klaudiusza II Gockiego. Cesarz za namową swoich doradców zabronił mężczyznom w wieku od 18 do 37 lat wchodzić w związki małżeńskie. Uważał on, że najlepszymi żołnierzami są legionści niemający rodzin. Zakaz ten złamał biskup Walenty i błogosławił śluby młodych legionistów.

Za błogosławieństwo ślubom wojowników Walenty został wtrącony do więzienia. Tam zakochał się w niewidomej córce swojego strażnika. Legenda mówi, że jego narzeczona pod wpływem tej miłości odzyskała wzrok. Gdy o tym się dowiedział cesarz, kazał zabić Walentego. W przeddzień egzekucji Walenty napisał list do swojej ukochanej, który podpisał: „Od Twojego Walentego”. Egzekucję wykonano 14 lutego 269 r. ■

Bardzo ważna sztuka słuchania

Słowa, słowa, słowa... Ludzie mówią ich do nas tysiące, połowę z nich puszcza mimo uszu. Sztuka umiejętnego słuchania wymaga cierpliwości, ale jest jedyną drogą do autentycznych relacji.

Dobry kontakt oznacza całkowitą koncentrację na rozmówcy. Gdy jej brakuje, między pracownikiem a szefem lub między dwojgiem znajomych nie pojawia się zaufanie. A kiedy nie ufamy sobie, nie jesteśmy w stanie wnieść do tej relacji autentyzmu. Nie ma porozumienia, które wynika z prawdziwego słuchania. Kiedy rozmówcy są na siebie uważni, przyjmują podobną postawę ciała: nachylają się do siebie, zbliżają, niemal równocześnie poruszają w podobny sposób. Dlatego podczas rozmowy delikatnie sprawdzaj, czy jesteś dopasowana do drugiej osoby postawą ciała, a także głośnością, szybkością i energią mówienia. Neurobiologia potwierdza, że w czasie autentycznego, dobrego kontaktu aktywują się te same miejsca w mózgu obu osób. Wówczas język ciała samoistnie podąża za odczuciami i wyraża zgodność z tym, co czuje rozmówca.

Oznaki niedopasowania to sytuacje, w których np. jedno z was siedzi rozparte w fotelu, a drugie wyprostowane, ty mówisz głośno, a twój rozmówca szepcze, unikacie kontaktu wzrokowego lub robi to jedno z was, ty mówisz szybko i dużo, a koleżanka niewiele. Gdy zauważysz symptomy

niedopasowania, zadaj sobie pytanie, co jest tego przyczyną. Jeśli tracisz uważność, postaraj się skoncentrować na rozmówcy nawiązując kontakt wzrokowy. Jeżeli to rozmówca unika słuchania, zapytaj: „Widzę, że czujesz się niekomfortowo. Co się dzieje?”.

Jednym z najbardziej konstruktywnych sposobów na danie dowodu, że uważnie słuchaliśmy, jest podsumowanie, czyli krótkie zebranie tego, co ktoś do nas powiedział. Nie chodzi tu jednak o mechaniczne powtórzenie konkretnych słów, ale przytoczenie esencji wypowiedzi przy jednoczesnym braku interpretacji czy wydawania opinii.

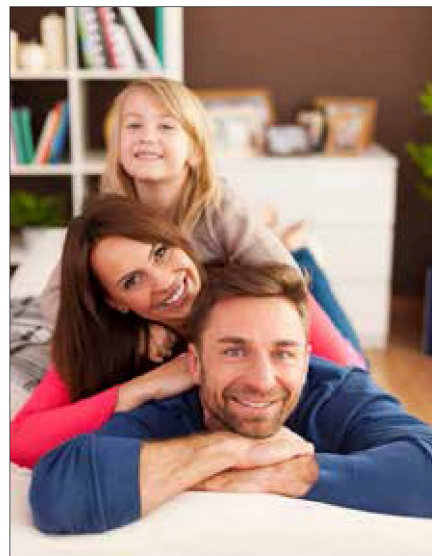
Podsumować można także wtedy, kiedy wypowiedź rozmówcy trwa już długo lub pogubiliśmy się z powodu dygresji. Jest to elegancki sposób przewrótka drugiej osobie. Oto kilka przydatnych zwrotów: „Podsumowując...”, „Jak rozumiem, mówisz, że...”, „Trochę się zgubiłam, czy mogę w tym miejscu podsumować, co powiedziałeś?”.

Zawsze kończ pytaniem: „Czy dobrze rozumiem?”. Nawet gdy okaże się, że niezbyt dobrze podążyłaś za wypowiedzią, okaziesz zaangażowanie i chęć zrozumienia. To najważniejszy sygnał świadczący o uważnym słuchaniu. Mając poczucie, że jest ktoś, kto słucha, rozumie i okazuje wsparcie, chętnie budujemy z tą osobą relację. Czujemy się silniejsi i mocą tą chcemy się dzielić. ■

Sztuka umiejętnego słuchania wymaga cierpliwości, ale jest jedyną drogą do autentycznych relacji **Fot. Freepik.com**

Rodzicu, nie podcinaj dziecku skrzydeł

Rodzice zwykle chcą dla swoich dzieci jak najlepiej, czasami jednak swoimi staraniami zamiast wzmacniać, podcinają im skrzydła.

Są rodzice, którzy najlepiej wiedzą, co jest dla ich dzieci dobre, autorytarnie im narzucają, także nastolatkom, swój pomysł na nich, przydatne umiejętności, sfery rozwoju, a nawet „ich” zainteresowania. Organizują im wszystko planują harmonogram dnia, w tygodniu i weekendy, w roku szkolnym, w ferie i wakacje. Czasem taki grafik jest wypełniony co do minuty. A dzieci muszą się w niego wpasować: angielski, francuski, korepetycje z matematyki, chemii, kurs programowania, treningi piłkarskie, judo, pianino, warsztaty plastyczne i jeszcze kółko teatralne – czy mają na to ochotę, czy nie, nikt ich nie pyta o zdanie, bo to przecież dla ich dobra. Takie dążenie do wybitnych wyników dzieci w szkole, rozwoju ich talentów, możliwości i szans na przyszłość może stać się wręcz obsesją i jest destrukcyjne. Tymczasem najważniejsze to widzieć w dziecku człowieka. Nie wkładać w narzucony plan, nie nakazywać, nie naciskać, ale traktować jak odrębną istotę.

Str. opr. H.A. na podst. zwierciadlo.pl
Fot. Freepik.com

Zespół Angelmana: niezwykle rzadka choroba, która „podszywa się” pod autyzm

Brenda Mazur

Zdiagnozowanie jej jest trudne — często mylona jest z autyzmem lub mózgowym porażeniem dziecięcym.

Do wystąpienia jej prowadzą różne zaburzenia molekularne. Dotyczą one niewielkiego fragmentu chromosomu 15. Jeśli chromosom z defektem przekaze ojciec — u dziecka występuje zespół Pradera-Willego, jeśli matka — Angelmana. Z tym drugim przypadkiem mamy częściej do czynienia. W związku z tym, że choroba ma takie podłoże, ocena ryzyka choroby jest skomplikowana.

„DZIECI MARIONETKI”

Jak każda choroba, a szczególnie ta dotycząca dziecko, to nie jest powód do radości. Ale umiejętność radzenia sobie z chorobą i codzienna walka rodziny o zdrowie własnego dziecka niewątpliwie zasługują na pochycenie się nad chorymi, ich rodzinami, na ich wsparcie i chwilę świętowania.

Choroba pierwszy raz została opisana w 1965 r. przez brytyjskiego pediatrę z Warringtonu, Henrego Angelmana, który zdiagnozował i opisał przypadek trójki swoich małych pacjentów o podobnym fenotypie oraz bardzo charakterystycznej fizjonomii twarzy, która skojarzyła mu się z obrazem włoskiego malarza Giovanniego Franceski Caroto pt „Chłopiec z Pacynką”. Stąd oprócz nazwy Zespół Angelmana (skrót ZA) choroba znana była również jako zespół szczęśliwej pacynki (happy puppet syndrome).

Pisząc pierwszy artykuł o tej chorobie („Dzieci marionetki”) przedstawił swoich pacjentów, uśmiechniętych i wykonujących nietypowe ruchy. Bo istotnie, maluchy chorujące na tę przypadłość mają wesołe usposobienie. I charakterystyczny wygląd — wyróżnia je także specyficzny chód, przez co określa się je jako „dzieci marionetki”.

15 lutego obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Zespołu Angelmana. I choć rzadka, to warto o niej wiedzieć, gdyż dotyczyć może naszych dzieci.

„Chłopiec z pacynką”
Rys. Giovanni Francesco Caroto

Lub: „dzieci aniołki”, bo ruszają rączkami jak trzepoczące skrzydełkami anioły, starające się wzbić w powietrze.

Choroba ta wywołuje opóźnienie intelektualne i rozwojowe, chociaż osoby dotknięte tą chorobą żyją tak samo długo jak osoby zdrowe. Szacuje się, że choroba dotyka jedno na 15 000 dzieci. Ponad 98 proc. przypadków wynika z losowych zdarzeń genetycznych.

CHARAKTERYSTYCZNE OBJAWY

Objawy zespołu Angelmana u dziecka zwykle ujawniają się dopiero w ok. 6–9 miesiącu życia. Wcześniej ciąża przebiega prawidłowo, a dziecko ma zwykle właściwą do wieku wagę i wysokość. Za jakiś czas jednak u niemowlaka mogą pojawić się takie objawy jak problemy ze ssaniem, problemy żołądkowo-jelitowe czy słaby przyrost masy ciała. Dziecko może mieć też osłabione napięcie mięśniowe, co objawia się wiotkością jego ciała i mniejszą ruchliwością.

Należy zauważyć, że najbardziej charakterystycznym objawem choroby Angelmana u noworodków jest ich nienaturalny spokój (w porównaniu ze zdrowymi noworodkami). Dzieci chore są dosyć wiotkie, a trzymając je w dłoniach, można poczuć, jak drży im ciało.

Z miesiąca na miesiąc ujawniają się zaburzenia rozwoju, ponieważ maluch nie podnosi główki, nie raczkuje i nie wydaje dźwięków. Dziecko z zespołem Angelmana zaczyna raczkować dopiero w wieku ok. 2 lat, natomiast siada, dopiero gdy ma od 1 do 3 lat. Chód rozwija się ok. piątego roku życia i jest on niestabilny, sztywny, przez co mówi się, że dziecko porusza się jak kukiełka.

Zaburzenia równowagi i poruszania się objawiają się bardzo charakterystycznym chwiejnym chodem na szeroko rozstawionych nogach (atakują chodu). Niektóre dzieci z zespołem Angelmana nie chodzą w ogóle.

NADPOBUDLIWOŚĆ RUCHOWA

Dzieciaki z przypadłościami tej choroby wyróżniają się także spontanicznością i nadpobudliwością. Maluchy często wykonują dziwne ruchy, trzepoczą rękoma jak skrzydłami w czasie chodzenia, przez co dzieci nazywane są „aniołkami”. Takie określenie pasuje też do ich wesołego usposobienia, ponieważ niemal bez przerwy są one uśmiechnięte i często wybuchają spontanicznym śmiechem, bez żadnego powodu.

TRUDNOŚCI Z MOWĄ

Opisując osobę doświadczającą zespołu Angelmana pierwsze, o czym można pomyśleć (oprócz opóźnienia psychoruchowego) to brak rozwoju mowy.

22.>>

Mowa werbalna to coś, co występuje bardzo rzadko u chorych z ZA, albo najczęściej nie występuje wcale. Rozwój mowy jest opóźniony albo zatrzymany.

Jeśli więc dzieci te potrafią wymówić nawet tylko kilka słów, ważnym jest, aby od początku uczyć je alternatywnych sposobów porozumiewania się np. za pomocą rysowania, pisanie czy gestów.

Ponadto często towarzyszą temu zespołowi konkretne cechy wyglądu twarzy: jak wydatna żuchwa, duże usta, wystający język oraz szeroko rozstawione zęby. Chorym zdarzają się napady nieadekwatnego do sytuacji śmiechu.

Objawy występujące przy tej chorobie są głównie neurologiczne, takie jak: niepełnosprawność intelektualna, ataksja (zaburzenia ruchów ciała) oraz padaczka, która ujawnia się przed trzecim rokiem życia.

Postawienie ostatecznej diagnozy zespołu Angelmana wymaga wykonania szeregu badań genetycznych rodziców i dziecka. Pobierana jest próbka krwi, do przebadania chromosomów dziecka.

LECZENIE: REHABILITACJA

Leczenie w przypadku zespołu Angelmana polega głównie na rehabilitacji.

Szczególnie dużą rolę odgrywają tutaj ćwiczenia w wodzie, którą chore dzieci są niezwykle zainteresowane. Woda jest ważna, ponieważ dzięki niej zwiększa się równowaga i koordynacja ruchowa dziecka. Ćwiczenia w wodzie również świetnie zapobiegają rozwojowi skoliozy (wymagane jest odpowiednio wczesne rozpoczęcie leczenia ortopedycznego) i skurczów. W przypadku zespołu Angelmana, często dochodzi do ataków padaczkowych, dlatego też potrzebna jest stała opieka lekarza neurologa, który dostosuje odpowiednie leki przeciwpadaczkowe.

W leczeniu farmakologicznym wykorzystuje się także leki wydłużające i wpływające na spokojny sen. Potrzebne jest też wsparcie psychologiczne i logopedyczne leczonych osób.

U dzieci chorych na zespół Angelmana powinno prowadzić się zaję-

Szczególnie dużą rolę odgrywają tutaj ćwiczenia w wodzie, którą dzieci są niezwykle zainteresowane **Fot. Freepik.com**

cia z nauki gestów, symboli symbol graficznych i obrazów, dzięki którym mają one możliwość przekazanie informacji. Dzięki tym metodom dzieci mają warunki do ekspresji potrzeb, dokonywania wyborów, zadawania pytań czy prowadzenia rozmowy.

Należy również dodać, że w wyniku problemów zdrowotnych zachodzi także potrzeba konsultacji gastrologicznych, okulistycznych oraz innych. Osoby chore na zespół Angelmana mogą opanować wiele prostych czynności, muszą jednak przez całe życie otrzymywać wsparcie ze strony osób, które się nimi opiekują. Przyjmuje się, że część chorych żyje dosyć długo, osiągając wiek ponad 70 lat.

Wciąż trwają intensywne, zaawansowane badania kliniczne dotyczące chorób neurogenetycznych, również tych dot. zespołu Angelmana. I trzeba wierzyć, że leki te będą skuteczne w leczeniu czy zapobieganiu tym ciężkim i rzadkim chorobom. Niestety bólem każdego przypadku ukazania się leku nowej generacji, jest ich cena. Stąd zbiórki pieniężne fundacji, pomagającym zrozpaczonemu rodzicom zebrać te „kosmiczne” kwoty. Warto je wspierać!

***

Konsultacja medyczna: Grażyna Kleintiené pediatra, hematolog dziecięcy, prof. nadzwyczajny na Wydziale Lekarskim UW. ■

Postawienie ostatecznej diagnozy zespołu Angelmana wymaga wykonania szeregu badań genetycznych rodziców i dziecka **Fot. Freepik.com**

Kochać i być kochanym to tak, jakby z obu stron grzało nas słońce **dr Davis Viscott**

**JUŻ PRZEMINĄŁ CZAR CHOINKI,
CZAS WYSYLAĆ WALENTYNKI!!!**

*Walentynki! Ach, Walentynki!
To najgorętszy jest w roku dzień!
Choć jest zima, to jak kominki,
W krąg żarzą się tysiące serc!*

*Walentynki! Ach, Walentynki!
Nie trzeba tego zbyt serio brać,
Ale fajnie jest w upominku
Serduszko dostać albo dać!*

Walentynki można ukradkiem włożyć do kieszeni, wsunąć do skrzynki lub wysłać pocztą. Otrzymują je najczęściej osoby, które darzymy ciepłym, przyjaznym uczuciem. Mogą się więc obdarowywać starzy i młodzi, krewni, przyjaciele i znajomi. Nie są wykluczeni z tej zabawy szefowie, nauczyciele, nawet ci groźni i pełni powagi. Nie wolno nam zapomnieć o dowodach miłości dla swoich czworonogów – przecież też są naszymi przyjaciółmi!

Pamiętajcie! W tym dniu nie róbcie nikomu złośliwych lub głupich dowcipów. Jest to dzień dobrych uczuć!

Ten dzień szczególnie sprzyja nieśmiałym zakochanym, którym brakuje odwagi lub nie potrafią wyznać swoich uczuć.

Cudownie jest być zakochanym i kochanym! A Dzień Zakochanych jest właśnie po to, żeby o tym mówić.

Jeśli więc jesteście bez nadziejnie zakochani, a nie macie odwagi powiedzieć o tym obiektowi Waszych westchnień, właśnie 14 lutego jest okazją, aby zakończyć Wasze „męki”. Wystarczy kartka papieru, długopis, koperta, znaczek i oczywiście adres, pod który wyślecie wiązankę najczulszych wyznań swojemu **Ktosiowi**.

Czy znacie te zakochane pary?

- Kto jest partnerką Shreka?
- Jak nazywa się bajka, w której braciszek i siostrzyczka zgubili się w lesie?
- Jak ma na imię ukochany Julii?
- Kto ożenił się z Calineczką?
- Jak ma na imię przyjaciółka Kaczora Donalda?
- Kto szukał Kaja z bajki „Królowa Śniegu”?
- Kto pokochał Bestię?
- Kto obudził Śpiącą Królowną?
- Kto jest partnerem Pszczółki Mai?
- Jak ma na imię kolega Lolka?
- W jaki sposób Kopciuszek został Królowną?

ALE DOWCIP!

Romeo mówi do Julii:
 - Nie mogę jeść śniadania, bo myślę o Tobie..
 - Nie mogę jeść obiadu, bo myślę o Tobie..
 - Nie mogę jeść kolacji, bo myślę o Tobie..
 - Nie mogę spać, bo jestem GŁODNY!!

RANDKA TYSIĄC LAT TEMU

Pewien podróżnik pochodzenia żydowsko-arabskiego, nazwiskiem Ibrahim ibn Jakub (Ibrahim syn Jakuba), który w owym czasie przemierzał Europę, opisując zwyczaje panujące w państwie Polan w X wieku, napisał tak:

„Jeśli urodzą się komuś dwie albo trzy córki, to są one podstawą jego bogactwa, jeśli synowie się rodzą, to [ich ojciec] ubożeje”. Wynikało to z obowiązku wypłacania wiana (czyli posagu) przez chłopca rodzicom dziewczyny. Tradycja ta wywodziła się prawdopodobnie ze starego, pogańskiego obyczaju porwania dziewcząt z domu rodzinnego. Zapłata miała wynagrodzić rodzicom porwanie córki. Niewiele obyczajów pogańskich przetrwało, ale wypłacanie wiana pozostało i musiało być stosowane wśród wszystkich Polan, skoro wiadomość o tym przeniknęła do dzieł pisarzy arabskich...

Zróbcie to sami

Kartka z ażurowymi serduszkami

Tak, własnoręcznie zrobiona kartka z lekkimi, prześwitującymi serduszkami, to bardzo efektowny prezent na niemal każdą okazję, a już szczególnie na walentynki. Pasuje dla każdego: mamy, taty, siostry lub brata, koleżanki czy kolegi i dla sąsiada.

Przygotujcie:

kolorowy papier, nożyczki i klej – tyle wystarczy.

Wykonanie:

1. Z arkusza wytnijcie prostokąt i zegnijcie go na pół.
2. W przedniej części kartki wytnijcie prostokąt (kwadrat), tak, żeby pozostała pusta ramka.
3. Z czerwonego i białego papieru wytnijcie serduszka różnej wielkości. Niektóre z nich zostawcie pełne, a w niektórych wytnijcie środek.
4. Posmarujcie klejem tylko brzegi serduszek i przyklejcie je do ramki.
5. Zostawcie ramkę do wyschnięcia.

Gotowe! Ależ miła niespodzianka!

Walentynkowy REBUS

Walentynki na świecie

We Włoszech rozpowszechnił się zwyczaj obdarowywania ukochanych odzieżą w kolorze czerwieni.

W Hiszpanii prezenty mają charakter bardziej praktyczny i użyteczny. Panie otrzymują sprzęt AGD, pralki, zmywarki, lodówki. Panowie sprzęt komputerowy, audio-video, gry. W Japonii przyjęła się zwyczaj, że w tym dniu to panie obdarowują mężczyzn. Prezenty są głównie czekoladki, a daje się je nie tylko ukochanym, ale wolnym i żonatym przyjaciołom, znajomym, szefom i współpracownikom.

Czekoladki dzieli się na dwa rodzaje: „giri-choko” czyli czekoladki dawane z obowiązku oraz „honmei-choko” dla ukochanego. „Honmei-choko”, ciastka w kształcie serca z czekoladowym nadzieniem powinny być wykonane własnoręcznie. W Umbrii w niedzielę poprzedzającą Święto Zakochanych odbywa się Święto Zaręczyn. Setki par z różnych zakątków świata zgromadzone przy grobie św. Walentego ślubują sobie miłość i wierność do czasu połączenia węzłem małże

Przepyszne chruściki karnawałowe

Wiesława Lewandowska
autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Smażymy je przeważnie w karnawale, wtedy smakują najlepiej. Znam kilka przepisów na faworki, każdy jest sprawdzony, ten przepis jest od mojej ciotki, wypróbowany wielokrotnie w moim domu.

Składniki:

• 250 g mąki pszennej • 4 płaskie łyżki kwaśnej śmietany • 4 żółtka
• szczypta soli • 40 ml spirytusu • smalec do smażenia

Wykonanie:

Chruściki, aby były delikatne i chrupiące, a nie gumowate, trzeba dobrze napowietrzyć — dlatego najpierw należy przesiać mąkę. Do mąki dodać wszystkie składniki i zagnieść dłońmi ciasto, a następnie wyrabiać jeszcze co najmniej 10 minut. Ciasto na chruściki powinno być twarde, ale elastyczne, nie lepić się do stolnicy. Teraz ciasto trzeba dobrze wybić wałkiem, składając je na pół, znowu bić — i tak powtarzać, aż będzie dużo pęcherzyków powietrza. Gdy ciasto jest już gotowe, przekroić je na pół, jedną część

Chruściki, czy też faworki, pyszne, leciutkie, chrupiące i złociste, nie może ich zabraknąć w karnawale, a pachną w całym domu.

■ Fot. autorka

przykryć ściereczką, a drugą bardzo cienko rozwałkować, najcieńniej jak możemy. Za pomocą radełka czy noża, pociąć ciasto na paski 2 cm, każdy pasek na mniejsze kawałki, takie jak mają być chruściki 10-15 cm, w każdym pasku naciąć otwór, przez który przełożyć jeden koniec paska. W garnku rozgrzać smalec do temperatury 160 stop-

ni, moim zdaniem najlepsze są chruściki smażone na smalcu, nie na oleju. Smażyć chruściki przez chwilę, na złoty kolor, obrócić na drugą stronę i dosmażyć, gotowe wyjmować na tacę wyłożoną ręcznikiem papierowym, aby odsączyć je z nadmiaru tłuszczu. Następnie przełożyć chruściki na talerz i posypać cukrem pudrem. ■

Pasta jajeczna z mozzarellą

Pasta z jajek to pyszny dodatek do pieczywa. Głównym składnikiem pasty są jajka ugotowane na twardo z różnymi dodatkami — dziś z serem mozzarella. Można dodać też inne składniki, robię pastę z dodatkiem sera żółtego, wędzonej ryby, ogórka kiszzonego, wszystko zależy od tego, co lubimy. Pastę robi się szybko, najdłużej gotują się i studzą jajka.

Składniki:

• 5 jajek • 1 duża kulka mozzarelli • 2-3 łyżki majonezu • 1 łyżeczka musztardy • 1 pęczek szczypiorku • sól • pieprz

Wykonanie:

Przygotowanie pasty zaczyna się od ugotowania jajek, można zrobić to rano, a po obiedzie przygotować pastę. Zimne jajka obrać

■ Fot. autorka

i pokroić w kosteczkę, zetrzeć na tarce, lub ugnieść widelcem. Ser mozzarellę odsączyć z zalewy, zetrzeć na tarce o dużych otworach, można też pokroić w drobną kosteczkę. Szczypiorek umyć, osuszyć i drobno posiekać. Wszystko przełożyć do miseczki, dodać szczypiorek, trochę zostawić do dekoracji pasty. Majonez wymieszać z musztardą, dodać trochę soli i pieprzu. Sosem polać pastę jajeczną, wymieszać i doprawić do smaku, jeśli trzeba. Po wierzchu posypać szczypiorkiem. Pastę przechowywać w lodówce w zamkniętym naczyniu. ■

Krzyżówka

Samica jelenia Bałkański trunek	Owoc na szarlotkę	Tony, podróżnik Niebyt, próżnia	Riedl z „Dzemu”	Forma zalotów ptasich	Uwodzi- cielski Don ...
7		Co głowa, to on	9		
Cesarz rzymski Bada skład leku Fan drużyny	10	Było kiedyś zieloną trawą	Z jądrem w fizyce	Duży pies gończy	
		Utrata wzroku	Czeski taniec ludowy	Płynie przez Roztocze	
Wokół zółtka	„Porcjo- wanie” piwa	Węgierka na powidło	5	8	
		6	Kąśliwy owad		
Krzep- kość Czubek buta, choinki Sprząta szpital	Góralski bajarz	Prosto- padły do pionu	Kamień ozdobny	W niej mocowało się stalówkę	Kon-Tiki na wodzie
			Mniejszy niż nonet		Niuchany tytoń
		3	Czerwień lub zieleń		13
Niezmie- rzona dal				12	Między fa a la
			Schorze- nie oskrzeli		Pustynna uluda, zwid
Więzie- nie - muzeum	Karna dokładka podatku	Między kambrem i sylurem			
Szycha w sieci	2		Imię córci Lewan- dowskich		
Do parzenia herbaty	Dawne kroniki	Wdech + wydech	Polski region jezior	Daw.: bunt szlachty	16
				Stopień naukowy	Skwarki do kaszy
				Rządził dawną Wenecją	Sklepie- nie na dwóch stupach
Płynie przez Pińczów	4		Element czapki wojaka		Biedron- ka lub szerszeń
Napis na tkaninie				Bywa mylony w tańcu	14
Babiniec szajka			Krótsza od dekady		11
Hardość, zarozu- miałość	Sierpowy na ringu			Wytrąca się na dnie	
	15				
			Czyn Judasza, Dalili	1	

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 8-9 LUTEGO

Poziomo: CHMARA - KALKA - WERANDA - ANETA - PLAGA - ŚLUSARNIA - TUSZA - ANTYKWARIAT - CESARZ - IRONS - RANKA - ZENIT - SODA - MAMA - ZANIK - GONT - NOWALIA - FALSKI - PNIAK - SMALEC - SKAZA - IRANISTA - CIEK - BARI - ŚLIZG - AVATAR - EMIL - ŁUZA - DRAKA - PLATAN

Pionowo: CHWALCA - EROZJA - MILLER - MENU - NASADA - LEAR - ARESZT - ANANAS - LACZEK - RATA - YORK - ENIGMA - KANAREK - ZAMKNIĘCIE - SKALP - KAPITALIZM - WPUST - LAUR - REAGAN - KABAŁA - OLZA - SIMON - OLIWA - ATUT - GAZA - NIANIA - ZARAZA - PACA - ATEST - TAKSA - IRAN

Hasło: Piękno zbawi świat

Uśmiechnij się!

Żona Szkota prowadzi, jej mąż siedzi obok.

— Hamulce nie działają!!!
— Uspokój się, kochanie i spróbuj zde-
rzyć się z czymś najtańszym.
***

— Jesteś pewien, że to kwas?
— Możesz sprawdzić.
— Jak?
— Włóż palec, którego ci nie szkoda.
***

Żona do męża:

— Ile razy ci mówiłam, żebyś, do cho-
lery, nie był taki drobiazgowy?
— Siedemnaście.
***

Rozmawia dwóch kolegów:

— Robiono mi test na covid. Nie
wykryto ani korony, ani śladów
narkotyków.

— To chyba dobrze?
— Częściowo, mój diler mnie oszukuje.
***

Rozmawia dwóch informatyków:

— Opracowano dyski o nieskończonej
pojemności.

— Kiedy będzie je można kupić?
— Jak się skończą formatować.
***

— Jasiu, jak się nazywają mieszkań-
cy Warszawy?

— A skąd mam wiedzieć?! Przecież to
prawie dwa miliony ludzi!
***

*Dwie matematyczki rozmawiają na
długiej przerwie:*

— Mam dzisiaj 8 godzin z uczniami.

— Ciężko, ja mam tylko 3.

— Trzy co? Jabłka? Grzyby? Orzeszki?
***

Spotykają się dwie sąsiadki:

— Jak się czuje pani mąż? Słyszałam,
że był u lekarza.

— Tak, lekarz zalecił mu palić najwy-
żej pięć papierosów dziennie.

— I co, zastosował się do rady? Pali
teraz mniej?

— Zastosował się, z tym, że wcześniej
w ogóle nie palił.
***

Rozmowa w gabinecie:

— Czy ktoś w pani rodzinie cierpiał na
zaburzenia psychiczne?

— Nikt nie cierpiał, wszyscy dobrze
się bawili...

Sól na chodnikach szkodliwa dla zwierząt i roślin

Mieszkańcy Wilna są zaniepokojeni wielką ilością soli wysypywanej na chodniki. Zdaniem pracowników spółki „Ekonovus” jest to najskuteczniejszy sposób na usunięcie lodu. Samorząd ocenia, że takie ilości soli są zbędne. Będą wykonane laboratoryjne badania gleby.

W sieciach społecznościowych pojawiły się zdjęcia oraz filmiki, na których widać, na ile obficie pracownicy spółki „Ekonovus” posypują mieszanką soli stołeczne chodniki. Ekolodzy zauważają, że słone zaspas bardzo trudno się topią i długo zalegają na poboczach, nawet po nadejściu wiosny. Sól też łatwo dostaje się wraz z wodą do gleby, gdzie zaczyna się jej szkodliwe działanie.

Szpecially drzewa i krzewy liściaste są bardzo wrażliwe na działanie chlorku sodu. Nadmierne ilości soli na chodnikach szkodzi także zwierzętom, ponieważ wysusza ich łapy i naraża na powstanie trudno gojących się ran. Mieszanka soli przyspiesza korozję aut, uszkadza słupy, ogrodzenia i znaki drogowe.

MIESZANKA SOLI NIE ZNIKA

„Takie ilości soli są całkowicie niepotrzebne nawet podczas gołoledzi. Szkodliwa jest nie sama sól, co dodatki chemiczne poprawiające jej działanie przy zwalczaniu śliskości. Mieszanka, szczególnie w takich ilościach, nie znika po prostu. Wsiąka w glebę, gdzie sól i szkodliwe dodatki wchłaniane są przez korzenie roślin, część z opadami deszczu przedostaje się do wód gruntowych, co stanowi zagrożenie dla otaczającego nas środowiska. Gdy sól trafia do korzeni roślin czy drzew, osłabia korzenie i uniemożliwia wchłanianie innych składników” — mówi Ieva Budraitė z Instytutu Zielonej Polityki.

Jak wyjaśnia, ustalono, że rozsypywana na chodniki sól najbardziej szkodliwie wpływa na rośliny rosnące w promieniu 10 m. Im większe natężenie ruchu na chodnikach i jezdniach, tym szersza jest strefa oddziaływania i możli-

we jest przenoszenie soli jeszcze dalej — czasem nawet do 100 m.

„Zaobserwowano, że zawartość sodu i chloru w glebie w pobliżu powierzchni posypanych solą jest kilkakrotnie wyższa w porównaniu z obszarami, w pobliżu których nie posypywano soli. Szacuje się, że litr topniejącego śniegu zawiera około 1,5 łyżeczki soli. Nie wydaje się to dużo, ale kiedy zrozumiemy, ile ton śniegu topnieje po zimie, to mamy przerażające dane. I wszystko to ma długoterminowy efekt. Najlepiej byłoby zainwestować w ekologiczne środki do posypywania ulic zimą, a takich na świecie nie brakuje” — wyjaśnia Ieva Budraitė.

SKUTECZNA ALTERNATYWA

Dbającą o czystość i porządek na stołecznych jezdniach i chodnikach spółkę „Ekonovus” finansuje stołeczny samorząd. „Takich metod

nie będziemy tolerować. Już rozmawialiśmy na ten temat z kierownictwem spółki, ponadto wszystkie zastrzeżenia i uwagi prześlemy w formie pisemnej. Wiosną będą wykonane laboratoryjne badania gleby. Jeżeli drzewa i krzewy zaczną obumierać, będzie wiadomo, co jest tego przyczyną” — mówi Gintautas Runovičius, kierownik działu środowiska w samorządzie stołecznym.

Zaznaczył również, że miasto nie ma możliwości zakupu ekologicznych środków do posypywania chodników podczas gołoledzi. „W sezonie zimowym wykorzystujemy blisko 20 ton mieszanki soli, piasku i innych składników. Tona takiej mieszanki kosztuje 80 euro, zaś ekologiczne alternatywy od 800 euro za tonę. Możliwości zakupu skutecznej ekologicznej alternatywy miasto nie posiada” — ocenił Runovičius. ■

Opr. Justyna Giedrojć

„Im większe natężenie ruchu na chodnikach i jezdniach, tym szersza jest strefa oddziaływania i możliwe jest przenoszenie soli jeszcze dalej — czasem nawet do 100 m” wyjaśnia Ieva Budraitė **Fot. Marian Paluszkiwicz**

Litewska armia inwestuje w drony

Litewska armia posiada koncepcję rozwoju technologii bezzałogowych statków powietrznych oraz dronów bojowych — zapowiedział Arvydas Anušauskas, minister ochrony kraju.

Wyjaśnił, że opracowana koncepcja przewiduje, jakie punkty i w jaki sposób należy dopracowywać.

PREZYDENT SKRYTYKOWAŁ

„Już na początku wojny w Ukrainie w 2022 r. została sporządzona umowa na zakup dronów bojowych Switchblade 600. Umowa na zakup właśnie tych dronów zostanie zrealizowana w roku bieżącym. Nasza armia posiada koncepcję rozwoju bezzałogowych statków powietrznych oraz dronów bojowych” — poinformował minister.

Z kolei prezydent Gitanas Nausėda skrytykował punkt widzenia systemu ochrony kraju w tej kwestii. Dodał też, że strategia rozwoju i wykorzystania bezzałogowców może stać się przedmiotem dyskusji w Radzie Obrony Państwa. „Chciałbym zwrócić szczególną uwagę na tę kwestię. Moim zdaniem należy spotkać się z ministrem ochrony kraju oraz dowódcą wojska litewskiego, zapoznać się z tą strategią rozwoju dronów bojowych, która według słów dowództwa armii już została opracowana” — stwierdził podczas dyskusji dotyczącej produkcji dronów na Litwie prezydent Nausėda.

WCZEŚNIEJSZY TERMIN NABYCIA DRONÓW

Tymczasem minister Anušauskas powiedział, że przed trzema laty, gdy zobaczył plany rozwoju technologii bezzałogowych, był zdziwiony, że ich realizacja przewidziana była na lata 2028-30 i „żadnego z polityków z tego powodu głowa nie bolała”. „Termin nabycia dronów, zarówno bojowych, jak i wywiadowczych, został przeniesiony na okres 2022-23. A jeszcze nie wiedzieliśmy przecież o szerokim ataku hybrydowym ze strony Rosji z wykorzystywaniem nielegalnych imigrantów, jak też rosyjskiej inwazji

„Rocznie na zakup bezzałogowców planujemy wydać 30 mln euro, w tym roku – 36 mln euro” — poinformował minister Anušauskas na swoim Facebooku **Fot. KAM**

na Ukrainę” — skomentował szef resortu ochrony kraju.

Arvydas Anušauskas twierdzi, że Litwa jest dotychczas jedynym państwem wśród krajów bałtyckich, w którym Siły Obrony Powietrznej posiadają jednostkę bezzałogowych systemów powietrznych, współpracujących z dronami Centrum Wsparcia Wywiadu, a w armii sformowano jednostki wykorzystujące bezzałogowe systemy powietrzne. W planach jest także zintegrowanie systemów dronów bojowych (SB600 i inne np. FPV), które stanowią dziś niezwykle istotny element wyposażenia sił zbrojnych.

36 MLN EURO NA ZAKUP BEZZAŁOGOWCÓW

„Operatorzy i piloci dronów są szkoleni na Litwie lub za granicą. Ponadto sześciokrotnie zwiększono finansowanie Związku Strzelców, który nie wchodzi w skład armii. Organizacja ta samodzielnie szykuje operatorów dronów. Rocznie na zakup bez-

załogowców planujemy wydać 30 mln euro, w tym roku – 36 mln euro” — poinformował minister Anušauskas w swoim koncie na Facebooku.

W latach 2021-23 w systemy antydronowe zainwestowano 7,2 mln euro, ponadto nabyto litewskie systemy antydronowe dla Ukrainy. Z litewskimi producentami systemów antydronowych zawarto umowy na kwotę 1,3 mln euro.

„Cieszę się, że coraz więcej polityków więcej uwagi poświęca rozwojowi technologii bezzałogowych statków powietrznych oraz dronów bojowych, odwiedza krajowych producentów tych systemów. Tym samym mają możliwość przekonania się o skuteczności przygotowanej w ubiegłym roku przez Ministerstwo Obrony Kraju ustawy, która stwarza lepsze warunki rozwoju dla firm działających w obszarze przemysłu obronnego i bezpieczeństwa” — podkreślił minister Arvydas Anušauskas.

Rząd także zaczął tworzyć swoją koncepcję w tej kwestii. O tym poinformowała premier Ingrida Šimonytė. ■

Na podst. BNS opr. J.G.

TVP WILNO
7.00 Detektyw Literka
7.10 S. anim. „Przyjaciele Misia i Marjolci”
7.35 Rusz się człowieku
7.45 Teleswierz
8.00 Info Wilno
8.15 Studio Wilno
8.35 Było, nie minęło
9.00 Wiek to tylko liczba
9.25 S. „Sześć siostr”
10.25 Zapomniani, odzyskani
10.55 Gra słów
11.20 Polacy to wiedzą!
11.45 Zakochaj się w Polsce
12.10 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
12.35 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Dobre historie
13.25 Tygiel
13.50 Wielki Test o Lesie
15.05 Słownik polsko@polski
15.35 Raport naukowy
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Detektyw Literka
17.20 Przyjaciele Misia i Marjolci
17.45 S. „Stulecie Winnych”
18.30 Nowe spojrzenie
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 „19.30”
20.55 „Gość 19.30”
21.10 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
21.35 S. „Leśniczówka”
22.00 „Dziki serca”
23.00 Na sygnale
00.05 Info Wilno
00.25 Studio Wilno
01.05 S. „Stulecie Winnych”
LRT   TV
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości

9.00 S. „Soko Leipzig”
9.50 S. „Komisarz Rex”
10.40 S. „Śledczy do pary”
11.30 S. „Stary”
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 Garnki świata
14.00, 15.00, 16.00, Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Dobra czarownica”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 (Nie)emigranci
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Wskreszenie” film dok.
22.30 Wiadomości Rowerowe
23.00 S. „Clarice”
23.45 S. „Komisarz Rex”
6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 Pani chłopka
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Poważne sprawy”
11.00 S. „Krwawe kwiaty”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Pełnia”
15.30 S. „Kraina Nadziei”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Będzie wszystkiego
21.00 S. „Potrzebuję miłości”
21.30 Wiadomości
22.30 „Miasto złodziei” thriller
01.00 S. „S.W.A.T.”
LRT   PLUS
6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Historie rzeczy
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Detektywi historii
8.30 7 dni Kowna

9.00 Dzień dobry Litwo
11.30 Białoruska Pogoń
12.00 STOP linia
13.00 Restauratorzy
13.30 Spacery
14.00 Prognoza
14.30 S. dok. „Dziedzictwo cystersów”
15.30 S. „Służyć i bronić”
16.30 Dzień dobry Litwo
18.00 Mistrzostwa świata w pływaniu
20.15 „Litewscy olimpijczycy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 „Kobieta i jej czterech mężczyzn” film fab.
23.00 Nie ma tylu lat
23.30 Jesteśmy z Ukrainy
00.00 Wiadomości DW (ros.)
00.15 Dziś na świecie (ros.)
00.40 Przyjazna Litwa
6.00 Seriale anim.
7.45 S. „Płonący ogień”
8.55 S. „W wirze miłości”
10.00 S. „Barrister Babu”
11.00 S. „Jestem po twojej stronie”
12.00 S. „Oddany”
14.00 S. „Cabo”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV 3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Pod prąd”
20.30 S. „Smak śniegu”
21.00 S. „TOP 3”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.30 „Zaginione miasto Z” dramat
6.00 S. „Seal Team”
6.50 Zasady mojej kuchni

8.25 S. „Wojny glin. Kijów”
9.25 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35 S. „CSI. Miami”
11.35 S. „Mentalista”
12.30 S. „Seal Team”
13.30 Zasady mojej kuchni
14.50 „Wojny glin. Kijów”
15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
17.00 Dzień info
17.30 S. „Mentalista”
18.30 S. „CSI. Miami”
19.30 S. „Magnum: Detektyw z Hawajów”
20.30 „Ale numer!”
21.00 „Mocne uderzenie” komedia
22.50 „Nowa Ziemia” thriller
rytas.tv
5.30 S. dok. „Paranormalne zjawiska 911”
6.30 S. „Cyganecka Lala”
7.30 Pół godziny z Valatką
8.00 Godzina TV Wolność
9.00 Realna mistyka
10.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
11.00 S. „Strażnik Karpacki”
12.00 Kod zdrowia
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Ochroniarz dzieci”
15.00 Realna mistyka
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. dok. „Nierozwiązane tajemnice świata”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Życie w biznesie
19.00 S. „Cyganecka Lala”
20.00 Reporter
20.20 Sport. Pogoda
20.50 S. „Panie prezydencie”
21.25 S. „Strażnik Karpacki”

22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. dok. „Nierozwiązane tajemnice świata”
00.30 S. „Ochroniarz dzieci”
6.00 S. „Hawaje 5.0”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Magazynowe wojny”
9.00 „E-gazas dugnas”
9.30 S. „Goldbergowie”
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 S. „Rezydenci”
12.00 S. „Tatusz rządzi”
12.30 „Gwiazdy lombardu”
13.00 „Mistrz kulinarii”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „CSI. NY”
16.00 S. „Hawaje 5.0”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 S. „Rezydenci”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00 „Ziemia niczyja” film fab.
23.15 S. „Prawo i porządek: Przestępczość zorganizowana”
00.10 S. „Bibliotekarze”
6.00 S. „W rękach losu”
7.00 „Rodzinne melodramaty”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Zapukaj do moich drzwi”
11.00 S. „Einstein”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Nowy Amsterdam”
15.00 S. „Anupamaa”
16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 „Zamieśmy się żonami”
18.00 S. „Nowy Amsterdam”
19.00 S. „Zabójcze umysły”

20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Bękarty z Pizzofalcone”
23.20 S. „Podróżnik”
01.15 S. „Zniewolona”

TVP 1

6.20 S. „Dziedzictwo”
7.10 S. „Złoty chłopak”
8.00 Transmisja Mszy Świętej
8.30 „Kościół z bliska”
9.00 S. „Wydział kryminalny Kitzbühel”
9.50 S. „Ranczo”
10.50 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.10 Agrobiznes
13.40 „Rok w ogrodzie Extra”
14.00 „Niezwykła Albania” film dok.
15.00 S. „Złoty chłopak”
15.55 Jaka to melodia?
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 S. „Klan”
19.25 S. „Leśniczówka”
20.00 „Jeden z dziesięciu”
20.30 „19.30”
20.50 „Gość 19.30”
21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
22.10 „Rocky 5” dramat
00.00 „Generał Nil” dramat

TVP KULTURA

8.00 „Muzyczne poranki”
8.50 „Ludzie z dobrego towarzystwa”
9.30 „Arkadyjskie piękno”
10.05 „Mój Nikifor” dramat
12.00 S. „Doktor Ewa”
12.55 „Afryka na tropie

zagrabionych arcydzieł” film dok.
14.00 „Ada, to nie wypada!” komedia
15.40 „Tylko Beatrycze” spektakl
18.05 „Niedziela z...”
19.05 „Beatlesi w Indiach” film dok.
20.50 „Rozmowa z Janem Peszkiem”
21.20 „Zemsta” spektakl
23.15 „Deerskin” film fab.
00.45 „Portrety dokumentalne”

TVP POLONIA

7.00 „Gra słów. Krzyżówka”
7.30 „Pożyteczni.pl”
8.00 „Kulinarne wędrówki z Jołą Kleser”
8.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Kamperem po Południu”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 „Magiczne Podhale z Sebastianem Karpielem Bułecką”
13.30 S. „Blisko, coraz bliżej”
14.55 „Taka była telewizja propagandy sukcesu 1980-1984”
15.50 „Prywatne życie zwierząt”
16.15 „Zwierzaki Czytaki”
16.35 „Szkoła z Kleksem Bystrzakiem”
17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 Teleexpress
18.20 „Z Andrussem po Galicji”
18.55 „Nad Niemnem”
19.15 „Studio Lwów”
19.35 Rodzinka.pl”
20.05 „Gra słów. Krzyżówka”
20.30 „19.30”

20.55 „Gość 19.30”
21.30 S. „Ojciec Mateusz”
23.00 „Bohdan Smoleń. W cieniu sceny” film dok.
00.10 „Panorama”

TVP

HISTORIA

7.00 „Był taki dzień”
7.02 „Tajemnice Archiwum”
7.15 S. „Wojenne dziewczyny”
8.00 „Polacy na ratunek Żydom”
8.10 „Okrasa łamie przepisy”
8.40 „Podróże Małej i Dużej”
9.00 „Szlakiem Lubelskich Sztetli”
9.10 „Towarzysze sekretarze oraz inni dygnitarze”
9.35 „Działo się w Krakowie”
9.40 „Encyklopedia II wojny światowej”
10.00 „Flesz historii”
10.15 S. „Żegnaj, Rockefeller”
10.45 „Nadmorskie miasta”
11.30 „Etniczne klimaty”
12.05, 17.50 „Kalendarium Powstania Styczniowego 1863”
12.15 „Flesz historii”
12.30 „Tajemnice Archiwum”
12.45 „W kotle historii”
13.10 „Piosenką przez historię”
13.15 S. „Rodzina Kanderów”
14.15 „Ex Libris”
14.35 „Było, nie minęło”
15.00 „Sprawa Pułkownika Kuklińskiego” film dok.
15.35, 18.50, 22.55 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
16.45 „Giganci historii”
17.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
18.00 S. „Bodo”
19.00 S. „Wojenne

dziewczyny”
19.45 S. „Polacy na ratunek Żydom”
19.55 „Z Historią na Ty”
20.15 „Było, nie minęło”
20.40 „Księża wolności 1914 – 1981”
21.05 S. „Na kłopoty... Bednarski”
22.00 „Geniusze i marzyciele”
23.00 „Senator” film dok.
00.00 S. „Boża podszewka II”

TRWAM

6.00 „Filmowe życiorysy” reportaż
7.05 „Świadek drogi. Stefan Kardynał Wyszyński” film dok.
8.00 „Na bezdrożach tożsamości. Chaco” film dok.
8.55, 18.55 „Poczet Wielkich Polaków”
9.00 Informacje dnia
9.15, 22.40 „Polski punkt widzenia”
9.35 „Salezjańska Młodzież w Damaszku” film dok.
10.00 „Papież Polak do rodaków”
10.30 „Słowo życia”
10.35, 12.55, 20.25 „Święty na każdy dzień”
10.40 „Woda i las - źródło życia na ziemi”
11.00 Informacje dnia
11.15 „Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej”
11.45 „Zew natury”
12.05 „Mocni w wierze”
12.35 „Słowo życia”
12.40 „Ma się rozumieć”
13.00, 19.00 Modlitwa Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 „Polskie ślady w Ziemi Świętej” film dok.
14.15 „Kurier Pana

Boga” film dok.
14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 „Z Zacisza na Syberię” film dok.
16.00 „Oto jestem” film dok.
16.50 „Ma się rozumieć”
17.00 Informacje dnia
17.10 „Jestem mamą”
17.25 „Przyroda w obiektywie”
17.40 „Zdrowie z bożej apteki”
17.55 „Życie według świętego Jana Pawła II”
18.10 „Prosto o gospodarce”
18.30 „Zostań żołnierzem RP”
18.45 Muzyczne chwile
19.05 Informacje dnia
19.15 „Rozmowy niedokończone”
20.30 „Każdy maluch to potrafi”
21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
21.20 Modlitwa różańcowa
21.50 „Myśląc Ojczyzna”
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
23.00 „Polskie dziedzictwo”
23.30 „Św. Jan Paweł II – Przyjaciel Lublina” koncert

Discovery CHANNEL

7.00, 13.00, 18.00 Fani czterech kółek
9.00, 19.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Obrońcy zabytków
10.30 Walka o bagaż
11.00, 20.00 Łowcy staroci: renowacje
12.00 Łowcy staroci
14.00 Nagi instynkt przetrwania
17.00 Skarby z szopy
17.30 Obrońcy zabytków
19.30 Jak to działa?
21.00 Łowcy opali
22.00 Gorączka złota
23.00 Morze złota
00.00 Fani czterech kółek

7.00 Zwierzaki Czytaki
7.10 Figu Migu
7.20 S. anim. „Agatka”
7.30 Moda na rodzinę
8.00 Info Wilno
8.20 Studio Wilno
8.35 Było, nie minęło
9.00 W Polskę jedziemy
9.25 S. „Sześć siostr”
10.35 To je Borowicz
10.55 Gra słów.
Krzyżówka
11.20 Moda na język polski
11.45 Dobre historie
12.10 S. „Korona królów.
Jagiellonowie”
12.35 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Było, nie minęło
13.30 Nad Niemnem
13.45 Va Banque
14.35 Gwiazdozbiór TVP
15.05 Słownik polsko@polski
15.30 Jak to działa
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Figu Migu
17.15 Zwierzaki Czytaki
17.30 S. anim. „Agatka”
17.40 Drogi wolności
18.35 Tygiel
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Panorama litewska
19.40 S. „M jak miłość”
20.30 „19.30”
20.55 „Gość 19.30”
21.10 S. „Korona królów.
Jagiellonowie”
21.35 S. „Leśniczówka”
22.00 Rytm Dwójki
23.00 S. „Na sygnale”
23.45 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.20 Pożyteczni.pl

6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,
8.30 Wiadomości
9.00 S. „Soko Leipzig”

9.50 S. „Komisarz Rex”
10.40 S. „Śledczy do pary”
11.30 S. „Stary”
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 Garnki świata
14.00, 15.00, 16.00,
Wiadomości
14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Dobra czarownica”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Dokąd teraz?
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Litwa mówi
22.30 Wiadomości Rowerowe
23.00 S. „Clarice”
23.45 S. „Komisarz Rex”

6.05 Filmy anim.
7.00 Pani chłopka
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Poważne sprawy”
11.00 S. „Krwawe kwiaty”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Pełnia”
15.30 S. „Kraina Nadziei”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.30 KK2
20.00 Szeszki 20
21.00 S. „Potrzebuję miłości”
21.30 Wiadomości
22.30 „Kiedy nikt nie patrzy” thriller
00.50 S. „S.W.A.T.”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 (Nie)emigranci
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Dzieci tysiąclecia Litwy
8.30 Wiara i życie
9.00 Dzień dobry Litwo
11.30 Jesteśmy z Ukrainy

12.00 W sercu Litwin
13.00 Gen ciekawości
13.30 Euromaxx
14.00 To jest kino
14.30 Mój nauczyciel
15.00 Uroczystość wręczenia Litewskich Narodowych Nagrody Kultury i Sztuki oraz Narodowej Nagrody im. J. Basanavičiusa
16.15 Niezapomniane Wilno
16.30 Dzień dobry Litwo
18.00 Mistrzostwa Świata w Pływaniu
20.15 „Litewskie olimpijki”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Wizjonerzy
21.35 Zespół The Tiger Lillies. Program koncertowy „One Penny Opera”
23.05 Herbata
00.00 Wiadomości DW (ros.)
00.15 Dziś na świecie (ros.)
00.40 Przyjazna Litwa

6.00 Seriale anim.
7.45 S. „Płonący ogień”
8.55 S. „W wirze miłości”
10.00 S. „Barrister Babu”
11.00 S. „Jestem po twojej stronie”
12.00 S. „Oddany”
14.00 S. „Cabo”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV 3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Show dobrego wieczoru”
20.30 S. „Smak śniegu”
21.00 S. „TOP 3”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.30 „Pięćdziesiąt twarzy Greya” dramat
01.00 S. „El Chapo”

6.00 S. „Seal Team”
6.50 Zasady mojej kuchni
8.25 S. „Wojny glin. Kijów”
9.25 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35 S. „CSI. Miami”
11.35 S. „Mentalista”
12.30 S. „Seal Team”
13.20 Zasady mojej kuchni
14.50 S. „Wojny glin. Kijów”
15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
17.00 Dzień info
17.30 S. „Mentalista”
18.30 S. „CSI. Miami”
19.30 S. „Magnum: Detektyw z Hawajów”
20.30 „Ale numer!”
21.00 „Z podniesionym czołem” thriller
22.40 „Mocne uderzenie” komedia

5.30 Nowy dzień
6.30 S. „Cyganecka Lala”
7.30 W cieniu mężczyzn
8.00 S. dok. „Nierozwiązane tajemnice świata”
9.00 „Realna mistyka”
10.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
11.00 S. „Strażnik Karpacki”
12.00 Pierwszy raz. 60+
12.30 Fenomen stolicy
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Ochroniarz dzieci”
15.00 Realna mistyka
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 Litwa na żywo
17.00 S. dok. „Nierozwiązane tajemnice świata”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Ameryka. Wielka

wyprawa
19.00 S. „Cyganecka Lala”
20.00 Reporter
20.40 Sport. Pogoda
20.50 S. „Panie prezydencie”
21.25 S. „Strażnik Karpacki”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Litwa na żywo
23.30 S. dok. „Nierozwiązane tajemnice świata”
00.30 S. „Ochroniarz dzieci”

6.00 S. „Hawaje 5.0”
7.35 S. „Cobra 11”
8.30 „Magazynowe wojny”
9.00 „Na jednym końcu haczyk”
9.30 S. „Goldbergowie”
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 S. „Rezydenci”
12.00 S. „Tatuś rządzi”
12.30 „Gwiazdy lombardu”
13.00 „Mistrz kulinarii”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „CSI. NY”
16.00 S. „Hawaje 5.0”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 S. „Rezydenci”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00 „Wiek Adaline” dramat
23.10 S. „Prawo i porządek: Przestępczość zorganizowana”
00.05 S. „Bibliotekarze”

6.00 S. „W rękach losu”
7.00 „Rodzinne melodramaty”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Zapukaj do moich drzwi”
11.00 S. „Einstein”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i

porządek"
14.00, 18.00 S. „Nowy Amsterdam”
15.00 S. „Anupamaa”
16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 „Zamieńmy się żonami”
19.00 S. „Zabójcze umysły”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Bękarty z Pizzofalcone”
01.30 S. „Zniewolona”

TVP 1

6.20 S. „Dziedzictwo”
7.10 S. „Złoty chłopak”
8.00 Transmisja Mszy Świętej
8.30 „Zrujnowani odbudowani”
9.00 S. „Wydział kryminalny Kitzbühel”
9.45 S. „Ranczo”
10.45 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.10 Agrobiznes
13.40 „Rok w ogrodzie Extra”
14.00 „Niezwykła Albania” film dok.
15.00 S. „Złoty chłopak”
15.55 Jaka to melodia?
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 S. „Klan”
19.25 S. „Leśniczówka”
20.00 „Jeden z dziesięciu”
20.30 „19.30”
20.50 „Gość 19.30”
21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
22.10 „W obronie miłości” film fab.
23.50 S. dok. „Chirurgia prenatalna

TVP KULTURA

8.00 „Muzyczne poranki”
8.25 „Kronos”
9.10 „Zaginione - odnalezione”
9.40 „Tylko Beatrycze” spektakl
12.00 S. „Doktor Ewa”
13.05 „Beatlesi w Indiach” film dok.
14.55 „Patrę na ciebie, Marysiu” film obycz.
16.15 „Jak zdobyć pieniądze, kobiety i sławę” film TVP
17.20 „Kantaty miłosne G. F. Haendla” koncert
19.00 Księga Przestrzeni
19.40 „Którędy po sztukę”
19.55 „Kaźde dotknięcie zostawia ślad. Alina Szapocznikow” film dok.
21.00 „Biegając pod wiatr” dramat
23.10 S. „W 80 dni dookoła świata”
00.10 „Jazz.pl”

TVP POLONIA

7.00 „Gra słów. Krzyżówka”
7.30 „Magiczne Podhale z Sebastianem Karpiem Bułecką”
8.00 „Kuchnia dwudziestolecia”
8.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Studio Lwów”
12.30 S. „Barwy szczęścia”
13.00 Korona Gór Polski
13.30 S. „Ojciec Mateusz”
15.10 „Bohdan Smoleń. W cieniu sceny” film dok.
16.20 S. anim. „Pamiętnik Florki”
15.30 S. „Pamiętnik Florki”
16.40 „GO - TU - JEMY”
17.00 S. „Korona królów.

Jagiellonowie.”
17.30 S. „Barwy szczęścia”
18.00 Teleexpress
18.20 „Miasto zakochanych” reportaż
18.55 „Kierunek Zachód”
19.15 „Magazyn z Wysp”
19.35 „Rodzinka.pl”
20.05 „Gra słów. Krzyżówka”
20.30 „19.30”
20.55 „Gość 19.30”
21.30 S. „Blondynka”
23.15 „Taka była telewizja”
00.10 „Panorama”

TVP

HISTORIA

7.00 „Był taki dzień”
7.02 „Tajemnice Archiwum”
7.15 S. „Wojenne dziewczyny”
8.00 „Polacy na ratunek Żydom”
8.15 „Okrasa łamie przepisy”
8.40 „Kalendarium Powstania Styczniowego 1863”
8.45 „Podróże Małej i Dużej”
9.10 „Szlakiem Lubelskich Sztetli”
9.15 „Impresje - Marc Chagall”
9.25 „Encyklopedia II wojny światowej”
9.50 „Księża wolności 1914-1981”
10.15 S. „Żegnaj, Rockefeller”
10.40, 16.40 „Działo się w Krakowie”
10.45 „Nadmorskie miasta”
11.30 „Etniczne klimaty”
12.05, 20.30 „Magiczne Podhale z Sebastianem Karpiem Bułecką”
12.25 „Był taki dzień”
12.30 „Tajemnice Archiwum”
14.45 „W kotle historii”
13.15 S. „Rodzina

Kanderów”
14.10 „Było, nie minęło”
14.30 „Senator” film dok.
15.30 „Wileński wybawiciel” film dok.
16.30 „Droga dźwięku radiowego” film dok.
16.45 „Giganci historii”
17.30 S. „Korona królów”
17.50 „Historia na ten czas”
18.00 S. „Bodo”
18.45 „Komputery” film dok.
19.00 S. „Wojenne dziewczyny”
19.45 „Polacy na ratunek Żydom”
20.00 „Z Historią na Ty”
20.20 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
20.50 S. dok. „Galeria Widmo”
21.00 S. „Polskie drogi”
22.30 „Korona Gór Polski”
22.55 Film dok.
00.00 S. „Boża podszewka II”
6.35 „Odpowiedzialni za Kościół”
7.00 „Baron Feliks Konopka - życie i twórczość” film dok.
7.50 Oratorium o Św. Józefie
8.35 „Zdrowie z bożej apteki”
8.55 „40 dni z Janem Pawłem II”
9.00 Informacje dnia
9.15, 22.40 „Polski punkt widzenia”
9.35 „Każdy maluch to potrafi”
9.50 „Słowo życia”
10.00 „Tak Go pamiętam”
10.15 Muzyczne chwile
10.30 „Sanktuaria polskie”
10.50, 20.25 Święty na każdy dzień
11.00 Audycja Generalna papieża Franciszka w

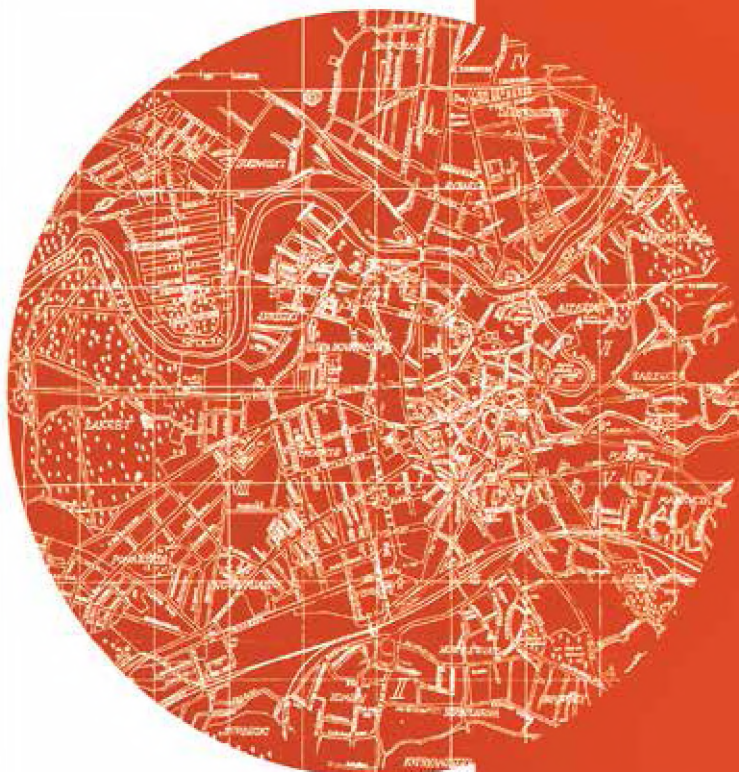
TRWA

Watykanie
12.00 „Canillitas” film dok.
12.25 „Jestem mamą”
12.40 „Prosto o gospodarce”
13.00 Modlitwa Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 „Polskie dziedzictwo”
13.50 „Powrót i Odnowa” film dok.
14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Film dok.
16.00 „Od zmiernych do świtu” film dok.
16.50 „Ma się rozumieć”
17.00 Informacje dnia
17.10 „Na zdrowie”
17.30 Liturgia Środy Popielcowej
19.00 Modlitwa Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 „Rozmowy niedokończone”
20.30 S. anim.
21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
21.20 Modlitwa różańcowa
21.50 „Mysząc Ojczyzna”
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
23.00 „To nic takiego”
00.15 „Uwięziony Prymas” film dok.

Discovery CHANNEL

7.00, 13.00, 18.00, 22.00 Fani czterech kółek
9.00, 19.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Obrońcy zabytków
10.30 Walka o bagaż
11.00, 20.00 Łowcy staroci: renowacje
12.00 Łowcy staroci
14.00 Włoska kontrola celna
17.00 Skarby z szopy
17.30 Obrońcy zabytków
19.30 Jak to działa?
21.00 Graty Dereka Bieriego
23.00 Gwiazdorskie fury

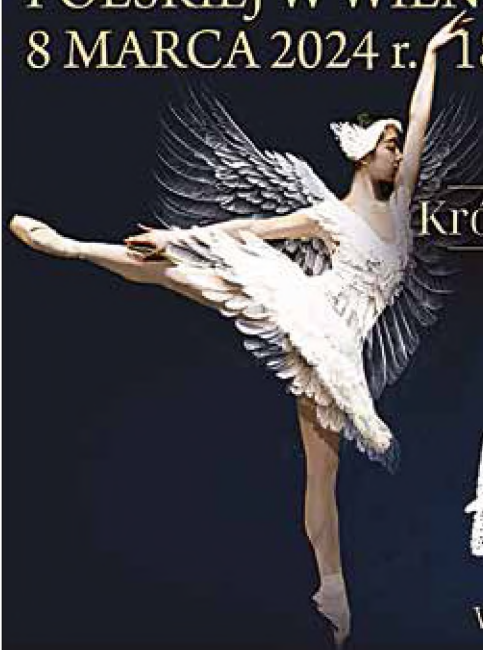
WILNO:

SZTUKA A PROPAGANDA
W OKRESIE
I WOJNY ŚWIATOWEJ

WYCIECZKA EDUKACYJNA
PRZEWODNICZKA: ZYTA KOŁOSZEWSKA
24-02-2024 // 11:00

OBOWIĄZUJE REJESTRACJA: POLSKIDOM.LT
ORGANIZATOR: DOM KULTURY POLSKIEJ W WILNIE

DOM KULTURY
POLSKIEJ W WILNIE
8 MARCA 2024 r. 18:30

Królewski Balet Klasyczny

Jeziorko Łabędzie

Więcej informacji: www.polskidom.lt

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. 8 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.
Tel. 8 659 57 721

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk, kwietników, na podmurówki i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona. Tel. 8 600 18 083 (Leon)

USŁUGI

Pomagam i doradzam w sprzedaży bądź wynajęciu domu, mieszkania lub ziemi. Tel. 8 645 444 47

Wykonujemy badanie biorezonansowe organi-

zmu. Sprawdzamy przydatność i zgodność żywności i suplementów.
Wilno, tel. 862094940

Muruję piece, piecyki. Remontuję stare. Niedrogo. Tel. 8 683 95 373

PRACA

Kobieta poszukuje pracy. Proponować różne warunki. Tel. 8 676 67347

Firma zatrudni administratora

Staż pracy niewymagany
prawo jazdy kategorii B
tel. 8 685 14284, el.p.: info@uabrovita.lt

SKELBIMAS APIE NUMATOMĄ ŽEMĖS SKLYPO RIBŲ ŽENKLINIMĄ

Informuojame žemės sklypo (-ų) (kadastru Nr. 0101/0170:0917 esančio (-ių) **Vilniaus m. Tarandės g. 12.**, savininkus, kad matininkas Kšištof Taraškevič (kvalifikacijos pažymėjimo Nr.2M-M-716) **2024-02-28 11:10-11:20 val.** vykdys žemės sklypų (kadastru Nr./projektinis Nr. 0101/0170: 0018), esančio **Vilniaus m. Tarandės g. 4**, ribų ženklavimo darbus. Prireikus išsamesnės informacijos, prašom kreiptis į UAB „Krianta“ adresu Kalvarijų g. 129-301, el. paštu remigijus@krianta.lt arba telefonu 8 69923612, 85 2779655

Zam. 2755

Informacija apie numatomą žemės sklypo paženklimą: **2024-02-23 10 val. Kryžiuokų Sodų 5-oji g., Vilnius**, bus atliekami sklypo proj. Nr. 285 kadastriniai matavimai. Prašome gretimo sklypo kad. Nr. 0101/0138:284 savininkę **M. A. Š.**, ar jos atstovą dalyvauti paženklime. Nesant galimybės dalyvauti, prašome kreiptis į MB Vilkadis matininką Dionisij Ivanov, tel. 861564967, Rinktinės g. 53-20, Vilnius.

Zam. 2746

INFORMUOJAME APIE PARENGTĄ SKLYPO V. ŽILĖNO G. 33 NEDIDELIŲ VEIKLOS MASTŲ DETALIOJO PLANO SPRENDINIŲ KEITIMĄ

Detaliojo plano rengimo pagrindas – Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2022 m. rugsėjo 07 d. įsakymas Nr. 30-2924/22 „Dėl leidimo inicijuoti sklypo V. Žilėno g. 33 nedidelių veiklos mastų detaliojo plano sprendinių keitimą“. **Detaliojo plano organizatorius** – Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktorius, Konstitucijos pr. 3, Vilnius, el. p. savivaldybe@vilnius.lt.

Detaliojo plano rengėjas – UAB „Krianta“, Kalvarijų g. 129-301, 3 aukštas, 08221 Vilnius, PV Jurgita Comienė, tel. 861738752, el. p. info@krianta.lt **Planavimo tikslai:** Planavimo proceso inicijavimo sutarties pagrindu inicijuoti sklypo V. Žilėno g. 33 nedidelių veiklos mastų detaliojo plano (registro Nr. T00056135), patvirtinto Vilniaus miesto savivaldybės valdybos 2001 m. rugpjūčio 30 d. sprendimu Nr. 1780V „Dėl sklypo V. Žilėno g. 33 nedidelių veiklos mastų detaliojo plano tvirtinimo“, sprendinių keitimą: pakeisti žemės sklypo plotą ir ribas prijungiant įsiterpusios valstybinės žemės plotus pagal pridedamą schemą bei nustatyti reikalingą teritorijos naudojimo reglamentą vadovaujantis Vilniaus miesto savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniais. Pagal bendrąją planuojama teritorija patenka į SOD-1-1 funkcinę zoną bei Inžinerinės infrastruktūros koridorių zoną.

Teritorijų planavimo dokumento sprendinių svarstymo ir derinimo stadija: bendraja tvarka.

Su detaliojo plano sprendiniais susipažinti galima nuo **2024-02-15 iki 2024-02-29** Naujosios Vilnios seniūnijoje, Vilniaus miesto savivaldybės patalpose bei institucijos internetiniame puslapyje www.vilnius.lt, projekto rengėjo patalpose (Kalvarijų g. 129-301, 3 aukštas, Vilnius) iš anksto susitarus dėl susitikimo telefonu +37061027039 ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (www.tpdris.lt, TPD Nr. K-VT-13-22-969). Vieša projekto ekspozicija numatoma nuo 2024-02-23 iki 2024-02-29 imtinai Naujosios Vilnios seniūnijoje, Vilniaus miesto savivaldybės patalpose, detaliojo plano rengėjo patalpose, aukščiau nurodytu adresu iš anksto susitarus anksčiau nurodytu telefonu. Viešas susirinkimas vyks 2024-03-01 d. 12:00 val. projekto rengėjo patalpose bei papildomai transliuojamas gyvai internete per MS Teams platformą. Vaizdo transliavimo nuoroda: <https://teams.live.com/meet/9429629514951?p=chEbpScDWoM0IMIO>.

Pasiūlymus dėl detaliojo plano sprendinių visuomenė gali teikti detaliojo plano organizatoriui aukščiau nurodytais adresais raštu ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (TPDRIS), interneto tinklalapis www.tpdris.lt (rengiamo teritorijų planavimo dokumento TPD Nr. K-VT-13-22-969) per visą teritorijų planavimo dokumento rengimo laikotarpį iki viešo svarstymo pabaigos, t.y. 2024-03-01 d. 13 val. Teikiant pasiūlymus, privalu nurodyti vardą, pavardę, adresą ir motyvus, kuriais pagrindžiamas pasiūlymas. Pasiūlymus teikusiems asmenims bus atsakyta, ar atsižvelgta į pasiūlymus ar neatsižvelgta, taip pat kodėl neatsižvelgta, raštu per 5 darbo dienas nuo susipažinimo laikotarpio pabaigos.

Zam. 2754

Buty Jordana sprzedane za kosmiczną kwotę

Kolejne pamiątki po Michaelu Jordanie sprzedane za kosmiczną kwotę. Buty, w których legenda koszykówki sięgała po największe sukcesy, osiągnęły na aukcji kwotę ponad 8 mln dolarów. Michael Jordan w swojej bogatej karierze sportowej zdobył 6 tytułów mistrzowskich NBA. W domu aukcyjnym Sotheby's na licytację wystawiono komplet butów, w których koszykarz grał we wszystkich zwycięskich dla niego finałach NBA. Według domu aukcyjnego, zwycięska oferta osiągnęła kwotę 8 032 800 dolarów. Tym samym ustanowiony został rekord świata, jeśli chodzi o licytację obuwia.

Fot. Steve Lipofsky, CC BY-SA 3.0

Wieża Eiffla z zapalek w Księdze Rekordów Guinnessa

Francuski modelarz, Richard Plaud, przeżył emocjonalny rollercoaster. Jego 7-metrowy model wieży Eiffla z zapalek został początkowo wykluczony przez Księgę Rekordów Guinnessa. Jednak komisja niespodziewanie zmieniła zdanie i uznała budowlę za najwyższą tego rodzaju konstrukcję na świecie.

Wieża o wysokości 7,19 m została najpierw zdyskwalifikowana za użycie „nieodpowiedniego rodzaju zapalek”. Francuz zaczął tworzyć swoją budowlę od odcinania główek zapalek, ale po pewnym czasie uznał, że jest to zbyt żmudna praca. Plaud zwrócił się wówczas do ich producenta, a ten dostarczył mu zapalki bez końcówek pokrytych siarką. Komisja uznała to za złamanie zasad i wykluczyła jego konstrukcję z konkursu. Zaledwie dzień później nastąpiła jednak zmiana zdania. Praca nad modelem, do którego użyto 706,900 zapalek i 23 kg kleju, zajęła modelarzowi osiem lat.

Bliźniaczki urodziły dzieci tego samego dnia

Nietypowe narodziny w Australii. Bliźniaczki urodziły dzieci tego samego dnia — z różnicą 22 minut. Bliźniaczki jednojajowe Nicole i Renee Baillie dzieliły się niezliczonymi doświadczeniami przez całe życie. Jednak poród na tym samym oddziale położniczym w odstępie niespełna 30 minut nie był tym, czego się spodziewały. „W magiczny sposób zaszłyśmy w ciążę w tym samym czasie” — powiedziała Nicole. Nicole i Renee nie po raz pierwszy zostały mamami. Dwa lata temu urodziły swoje pierwsze córki z różnicą 6 miesięcy. Tym razem terminy dzieliły dwa zaledwie tygodnie. Los jednak zdecydował inaczej.

Fot. Freepik.com

Fotomigawka

■ W miastach i miasteczkach kraju rozpoczął się okres zapustowy Fot. Dainius Labutis, ELTA